# สมนฺตกูฏวณฺณนา

ฯนโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

๑. สตตวิตต กิตฺตึ ธสฺตกนฺทปฺปทปฺป๎
ติภวหิตวิธานํ สพฺพโลเกกเกตุํ,
อมิตมติมนคฺฆํ สนฺติทํ เมรุสารํ
สุคตมหมุทารํ รูปสารํ นมามิ;

๒. หตทุริตตุสารํ โมหปโงฺกปตาป๎
มนกมลวิกาสํ ชนฺตุนํ เสสกานํ,
กุมติกุมุทนาสํ พุทฺธปุพฺพาจลคฺคา
อุทิตมหมุทารํ ธมฺมภานุํ นมามิ;

๓. สกลวิมลสีลํ ธุตปาปาริชาลํ
สุรนรมหนียํ ปาหุเนยฺยาหุเนยฺยํ,
อุชุปถปฏิปนฺนํ ปุญฺญเขตฺตํ ชนานํ
คณมหมภิวนฺท สารทํ สาทเรน;

๔. อิติ กพิต ปณามา หนฺตฺว สโพฺพปสเคฺค
สุคตวิมล ปาทโมฺภชสมฺปาต ปูตํ,
สุมนสิขริราชํ วณฺณยิสฺสํ สุรานํ
วสติ มตุลเมตํ สาธุชนฺตุ สุณนฺตุ;

๕. สวณา ลปนา เจว สติยา จาปิ วนฺทนา,
ยสฺส สมฺมา สุขี โหตี นิพฺพาณญฺจาธิคจฺฉติ;

๖. ตสฺมา สปฺปุริเสเห'ทํ ปเตฺถเนฺตหิ ติสมฺปทํ,
สวณียญฺหิ สาธูหิ อจิกฺขิเตฺตน เจตสา;

๗. โย โลกติลโก นาโถ ปูเรตฺวา ทส ปารมี,
ชาโตสิ ตุสิเต กาเย สนฺตุสิโต'ติ วิสฺสุโต;

๘. อาราธิโต สุราทีหิ กาโล มาริส เต อยํ,
ติโณฺณ ตารยิมํ โลกํ พหู อปฺปรชกฺขกา;

๙. เอตทตฺถาย เต วีร ปูริตา ทส ปารมี,
พาหุํ ปิตุสฺส ปุโตฺต'ว โลโก อาลมฺพเต ตุวํ;

๑๐. เตสํ ตํ วจนํ สุตฺวา มหาสโตฺต มหามตี,
วิโลกเน วิโลเกตฺวา ปญฺจามล วิโลจโน;

๑๑. ชมฺพุทีปคฺคกมเล กณฺณิกา'ว มโนรมา,
ปุรี กปิพ๎วตฺถู'สิ วิสาลา'ว สุธาสินํ;

๑๒. สิงฺคีนิกฺขมยาภาส ตุงฺคสิงฺคสมงฺคิตา,
มณิสีหปญฺชรากิณฺณ ปาสาทา ยตฺถ ภาสเร;

๑๓. สฆเน คคเน นิจฺจํ สเตรตสตานิ’ว,
อนิเลริตปโชฺชต โสณฺณเกตุ อหู ยหึ;

๑๔. ชนานํ นีลเนเตฺตหิ วทเนหิ ตุ ยา ปุรี,
มธุปาลิสโมนทฺธ กญฺชินี สิริมาวเห;

๑๕. รงฺคตุงฺคตุรเงฺคหิ คชฺชิเตหิ จ ยา ปุรี,
สโฆสฺตุตฺงฺคกโลฺลล โลลสาครสนฺติภา;

๑๖. อวฺหมานา’ว เทวานํ ปุรลขฺยา ภุชา อิว,
มนฺทานิเลริตา ตุงฺค นานาราคทฺธชา ยหึ;

๑๗. นานาเวสธรา ยสฺมึ นานาภูสณ ภูสิตา,
นานาสมฺปตฺติสํยุตฺตา นานาวิชฺชาสุ ปารคา;

๑๘. นวโยพฺพน อุทฺทามา รูเปน จ มโนหรา,
สเจฺจสุ นิรตา นิจฺจํ อนกฺกุฏฺฐกุลา สิยุํ;

๑๙. นิจฺจํ กีฬา วิทฺทฺธาหิ นรนารีหิ เสวิตา,
ยา ปุรี สาธุรูปา’สิ มธุราลาปินีหิ จ;
๒๐. ตสฺมึ สทฺธาทโยเปต โอกฺกากกุลเกตุโก,
สุโทฺธทนวฺหโย อาสี วิสฺสุโต ภุวนตฺตเย;

๒๑. ยสฺสงฺฆิกมเล สพฺพ ภุภุชานํ มหีตเล,
กิรีฏมณิหิงฺคาลิ กีฬนฺตี’ว นิรนฺตรํ;

๒๒. ยสฺส ปตฺถฏเตเชน ปุรเนตาปิ ทิวากโร,
วหนีจ’มฺพเร ลีลํ โอสธีปติโน ทิวา;

๒๓. ยสฺส ทานปฺปวาโห ตุ นานายาจก ชนฺตุนํ,
มโนทธีสุ เวลเนฺตติกฺกมโนฺตว สตฺตตํ;

๒๔. มติยา สุรมนฺตีว ธเนน ธนโท วิย,
รูเปน กุสฺเมสฺ’ว โย ชุมฺหติ มหีตเล;

๒๕. ตสฺสาภิสิตฺตา รเชฺชน มหามายาติ วิสฺสุตา,
จนฺทิกา วิย จนฺทสฺส คิริราชา’ว กปาลิโต;

๒๖. ลกฺขี’ว วาสุเทวสฺส สีตา’ว รามราชิโน,
มเหสีสิ วราโรหา สุนฺทรี สุนฺทราธรา;

๒๗. ตสฺสา กุจฺฉิกรณฺฑมฺหิ อนคฺฆรตนํ วิย,
ขตฺติํสาหิ นิมิเตฺตหิ วิมฺหาเปโนฺต สเทวกํ;

๒๘. สิตมฺพุชกโร สโนฺต สิเตภจฺฉาปโก วิย,
กตฺวา ปทกฺขิณํ มาตุ ปฏิสนฺธิมคณฺหิ โส;

๒๙. ทเสกาทสมาเสน ตเสฺสวํ อาสิ เจตนา,
ปสฺสิตุํ สกญาตีนํ คนฺตฺวาน นครํ ตทา;

๓๐. นิเวเทตฺวา ตมตฺถํ สา รโญฺญ เตน สฺสชฺชิเต,
สปริจฺฉทา ตทา มเคฺค คจฺฉนฺติ อนฺตราปเถ;

๓๑. เทวตานํ มโนนนฺทกร นนฺทน สนฺนิภํ,
ทิสฺวาน ลุมฺพินิํ นาม อุยฺยานํ มนนนฺทนํ;

๓๒. ตสฺมิํ กีฬิตุมุสฺสาหา ปวิสิตฺวาน ตํ วนํ,
กีฬนฺติ อุปคนฺตฺวาน มงฺคลํ สาลปาทปํ;

๓๓. วิโลล ปลฺลวากิณฺณํ สุผุลฺลกุสฺโมนตํ,
คเหตฺวา สาลสาขํ สา สุรตฺตกร ปลฺลวา;

๓๔. เทเวหิ คหิตา’รกฺขา มหมาเน สเทวเก,
ชเนสิ ตนยํ มายา ตตฺรฏฺฐา โลกโลจนํ;

๓๕. พฺรหฺมาโน โลกปาลา จ มนุสฺสา กมโต ตทา,
โสณฺณชาลาชินาทีหิ คณฺหิํสุ ชนนนฺทนํ;

๓๖. มหิํ ปติฏฺฐิโต ธีโร ปสฺสิตฺวาน ตโต ทิสา,
อุตฺตราภิมุโข สตฺตปทํ คนฺตฺวา’มฺพุเช ฐิโต;

๓๗. ทิสนฺตมวโลเกตฺวา สุผุลฺลมฺพุชโลจโน,
นิจฺฉาเรสาสภิํ วาจํ อโคฺค เสโฏฺฐ’ติอาทินา;

๓๘. พฺรหฺมามรนราทีหิ ปูชิโต จ นมสฺสิโต,
กเมน อภิวฑฺฒโนฺต ชุณฺหปเกฺข สสี ยถา;

๓๙. พฺรหฺมูนํ ฉตฺตฉายาย มนฺทารกุสุมนฺตเร,
สานนฺทามนฺทเทเวหิ ธุตจามรมชฺฌโค;

๔๐. ทิเพฺพหิ รูปสเทฺทหิ คเนฺธหิ จ รเสหิ จ,
โผฏฺฐเพฺพหิ จ ทิเพฺพหิ โมทมาโน อเนกธา;

๔๑. ทิเพฺพหิ รมณีเยหิ นเจฺจหิ วาทิเตหิ จ,
ปทาเนกสหเสฺสหิ ถูยมานคุณากโร;

๔๒. ปตฺวา โสฬสมํ วสฺสํ ญาติสงฺฆสฺส มชฺฌโค,
ทเสฺสตฺวา’เสสสิปฺปํ ตํ โลเก วิชฺชติ ยํ ตทา;

๔๓. ญาติสงฺฆํ ปโมเทโนฺต เทเว จ มนุเช’ปิ จ,
ลทฺธา ยโสธรํ เทวิํ’นุกูลํ ชาติชาติยํ;

๔๔. โสณฺณทปฺปณสงฺกาส โสมฺมานน วิภุสิตํ,
นีลนีรชสงฺกาส วิสาลายต โลจนํ;

๔๕. สิงฺคารมนฺทิรทฺวาเร ธโชปมภมุทฺวยํ,
เหมกาหลสงฺกาส นาสิกํ รูปลกฺขิยา

๔๖. นีลเวลฺลิตธมฺมิลฺล ชิมฺโตภย โกฏฺฐิยํ,
นิจฺจวิชฺชุลฺลตาจกฺก มนฺญฺญกณฺณปาสกํ;

๔๗. สาตกุมฺภนิภาภาส ปโยธรฆฏฺทฺวํ,
สุวณฺณทฺทิตฏฺฐายาต นิชฺฌรากาการหารกํ

๔๘. เทหเทวทฺทุมาลมฺพ ปาโรหาภภุชทฺวยํ,
องฺคุลีปลฺลวนฺตมฺพุ พินฺทุจารุ นขาวลิํ;

๔๙. เทหมาลาลิมาลาภ โรมราชิวิราชิตํ,
รูปณฺณวตรงฺคาห วลิตฺตย วิจิตฺตกํ;

๕๐. โสณฺณรมฺภาสมาวฏฺฏ ปิโณรุทฺวย สุนฺทรํ,
สนฺนิรกลิกาการ จารุชงฺฆา วิภูสิตํ;

๕๑. ปจฺจกฺขรูปลกฺขิญฺจ ลีลานิจย สนฺนิภํ,
คุณานมากรํ สาธุ เวลํว รติสาคเร;

๕๒. กโนฺต วสนฺตราชา’ว กนฺทโปฺป’ว สุรูปวา,
สสี’ว ทสฺสนีโย จ สูริโย วิย เตชวา;

๕๓. อจลเตฺตน เมรูว คมฺภีเรนณฺณโว วิย,
พฺรหฺมสฺสโร ปิยํวาที ปณฺคฺญาย จ อนูปโม;

๕๔. วสโนฺต โส มหาวีโร ปุรสฺมิํ กปิลวฺหเย,
ทิสฺวา นิมิเตฺต จตุโร อุยฺยาน คมนณฺชเส;

๕๕. ปพฺพชฺชาภิรโต นาโถ คนฺตฺวา อุยฺยานภูมิยํ,
สุผุลฺลจมฺปกาโสก นาคาทา’เคหิ มณฺฑิตํ;

๕๖. ผุลฺลปงฺกช กฟฺหาร ชลาชลย สตากุลํ,
มนฺทมนฺทานิลายาต นานาโมเทหิ วาสิตํ;

๕๗. สรา สรํ สมายาต มธุพฺพต นิเสวิตํ,
ผลปุปฺผรสุทฺทาม ทฺวิช สงฺฆ นิกูชิตํ;

๕๘. นจฺจนฺต มตฺตโมรานํ นิจฺจํ มณฺฑปสนฺติภํ,
ทิพฺพนฺต มิคสคฺฆานํ กีฬามณฺฑป สนฺนิภํ;

๕๙. สมีร สิสิโรทาร ธาราสีกร วาริหิ,
ธารามณฺฑป ปนฺตีหิ ชนานนฺทกรํ วรํ;

๖๐. อุยฺยานวนมาคมฺม เทวราชาว นนฺทนํ,
กีฬโนฺต นิชปุตฺตสฺส สุตฺวาน ชาตสาสนํ;

๖๑. นิวโตฺต วิสฺสกเมฺมน สหสฺสโกฺขว ภูสิโต,
ปุรํ ปวิสมาโนว กิสา โคตมิ ภาสิตํ;

๖๒. สุตฺวาน นิพฺพุตปทํ ตทา จิตฺตานุกูลกํ,
สนฺตุโฎฺฐ สานุราโค จ ลกฺขคฺฆํ ตารภาสุรํ;

๖๓. หารํ ติสฺสาย เปเสตฺวา คนฺตฺวาน สกมนฺทิรํ,
เทวราชวิลาเสน นิสีทิ ปวราสเน;

๖๔. อถาคมฺม ตทา เนกนาฎิกา ปริวารยุํ,
วชฺชนฺติ เภริโย ตาสุ ปคฺคยฺห กาจิ นาริโย;

๖๕. นานาลยสมากิณฺณํ คีตํ คายนฺติ กาจิ’ปิ,
ธมนฺติ สุสิรํ กาจิ กาจิ วาเทนฺติ ตนฺติโย;

๖๖. จารุ พิมฺพาธรารมฺม ปโยธรภรา สุภา,
วิสาลายต นีลกฺขา โสมโสมฺมานนา ตทา;

๖๗. นจฺจนฺติ ปุรโต ตสฺส เภริมณฺฑล มชฺฌคา,
เทวกญฺญาว รงฺคมฺหี รสภาวนิรนฺตรํ;

๖๘. ทิสฺวาน โส ตมจฺฉริยํ วิรโตฺต วิสเย ตทา,
อุรตฺตาพฺญจ อทฺทกฺขิ สพฺพนฺตํ เภริตาฬนํ;

๖๙. ปริเทวํ’จุปฎฺฐาสิ คีตํ สํสารสาคเร,
วายุเวค วิการํ’ว นจฺจํ จิเนฺตสิ นายโก;

๗๐. ’กทาหํ ฆรโมสฺสชฺช ปพฺพชฺชาสิริ มุพฺพเห?’
อิเจฺจวํ จินฺตยโนฺต โส สุปโนฺตว สยี ตหิํ;

๗๑. ’ยํ นิสฺสาย มยํ เอตฺถ นจฺจคีเตสุ วฺยาวฎา,
โส’ยํ’ทานิ สุปี’ อเมฺห กสฺสทานิ กโรม ตํ?;

๗๒. อิติ จินฺติย เต ตตฺถ ตุริเยสุ สเก สเก,
อาลมฺพา สยิตา กญฺญา สุสญฺญาญฺญมนิสฺสิตา;

๗๓. ขาทนฺติ กาจิ ทนฺตานิ กาจิ ลาลา วหนฺติโย,
กาจิ รุทนฺติโย ตตฺถ วิลปนฺติ อถา’ปรา;

๗๔. กากจฺฉนฺติ’ปิ เสมฺหมฺปิ คิลนฺติ จ จมนฺติ จ,
กโรนฺติ นาทํ นาสาย ฆรู’ติ จ ขิปนฺติ จ;

๗๕. มุตฺตยนฺติ ตทา กาจิ รหสฺสํ วิจรนฺติ จ,
ทุคฺคนฺธํ วาติ ตํ ฐานํ สุสานํ อามกํ ยถา;

๗๖. ปพุโทฺธ อชฺฌรตฺตมฺหิ คเต ตตฺถ นิสีทิย,
อทฺทกฺขิ ตาสํ เนกานิ วิการานิ ตหึ ตทา;

๗๗. ตเสฺสวํ เปกฺขมานสฺส ภเว สํวิคฺคเจตโส,
อาทิตฺตํว อุปฏฺฐาสิ มเน ขลุ ภวตฺตยํ;

๗๘. ทาวานล สมาทิตฺต มหารญฺญายถา คโช,
ตเถวาสิ นรินฺทสฺส เคหโต คมเน มตี;

๗๙. ตโต วุฏฺฐาย สยนา กโรโนฺต อภินิกฺขมํ,
วิตเกฺกสิ มหาราชา ปสฺสิตุํ สกมตฺรชํ;

๘๐. ปวิสิตฺวา ตโต คพฺภํ สนิกํ สนฺตมานโส,
ปสฺสิตฺวา สห ปุเตฺตน นิทฺทายนฺตึ ยโสธรํ;

๘๑. จิราคตํ มหาเปมํ ธารยํ สกมานเส,
พุโทฺธ หุตฺวาปิ’มํ สกฺกา ปสฺสิตุํ อิติ จินฺติย;

๘๒. คโต นาโถ ตโต ฐานา โพธิยา พทฺธมานโส
ตทเหวาสิ พุโทฺธติ กามุโก โก น จินฺตเย;

๘๓. สิเนรุ มุทฺธรโนฺตว ปาทุทฺธริย นิกฺขมํ,
ฉนฺนมาหูย อานีตํ กนฺถกํ ตุรคาธิปํ;

๘๔. อสฺสราชํ ตมารุยฺห สห ฉเนฺนน รตฺติยํ,
เทเวหิ วิวฏทฺวรา ปฏิปชฺชิ มหาปถํ;

๘๕. จกฺกวาเฬสุ เนเกสุ เทวตา สุสมาคตา,
ทีปธูปทฺธเชเห จ คนฺธมาเลหิ ปูชยุํ;

๘๖. ปุรโต สฏฺฐีสหสฺสานิ ทณฺฑทีปานิ ธารยุํ,
ตถา ทกฺขิณปสฺสมฺหิ วามปเสฺส จ ปจฺฉโต;

๘๗. คคนา ปุปฺผวสฺสานิ วสฺสาเปสุํ ฉ เทวตา,
มนฺทารวํ โกกนทํ สุคนฺธํ จิตฺตปาฏลึ;

๘๘. จมฺปกา โสก ปุนฺนาค นาคปูคาค สมฺภวํ,
มาลตีวสฺสิกียาที นานาวลฺลีหิ สมฺภวํ;

๘๙. ปทุมุปฺปล กลหาร กุมุทาทฺยามฺพุ สมฺภวํ,
สุคนฺธมธุ มตฺตาหิ ฉปฺปทาลีหิ กูชิตํ;

๙๐. ปุปฺผวสฺสํ ปวสฺสิตฺถ ตึสโยชนมณฺฑเล,
ปสโตฺต ตตฺถ ตุรโค ทุกฺขโต อคมี ตทา;

๙๑. เอวํ ปูชาวิธาเนหิ คนฺตฺวา’โนมํ มหานทึ,
สิตเสกต สงฺกิณฺณํ พหุมีนกุลากุลํ;

๙๒. ตีรโฎฺฐ ปสฺสิ โส ธีโร คงฺคานาริํ รสาวหํ,
กโรนฺติํ วีจิพาภาติ เอเณปฺโปฺผปหารกํ;

๙๓. อเสฺสน ตํ มหาโนมํ ลงฺฆาเปตฺวา มหามตี,
ปรตีเร ปติฏฺฐาสิ วิมเล วาลุกา ตเล;

๙๔. ปพฺพชิตุํ มเยเตฺถว ยุตฺตํ โน เม ปปญฺจิตุํ,
อิติ จินฺติย โอภาย ธาริตาภรณานิ โส;

๙๕. ฉนฺนสฺส ปฏิยาเทตฺวา กนฺถกญฺจ หยาธิปํ,
นิสิตํ ขคฺคมุคฺคยฺห สโมลิํ ฉินฺทิ กุนฺตลํ;

๙๖. เอวมาวชฺชยํ นาโถ สเจ’หํ สุคโต ภเว,
ติฏฺฐตุ คคเน คนฺตฺวา อิติ อุกฺขิปิ จ’มฺพรํ;

๙๗. ตโต สโกฺก มหเคฺฆน มณิจโงฺคฏเกน ตํ,
ปฏิคฺคเหตฺวา สิรสํ เนตฺวา เทวปุรํ จรํ;

๙๘. กาเรตฺวา มณิถูปํ โส นีเธตฺวา ตํ สิโรรุหํ,
อตฺถาหํ ปติมาเนติ สหเทเวหิ เนกธา;

๙๙. มหาพฺรโหฺมปนีตฏฺฐปริกฺขารํ มหามตี,
ปฏิคฺคเหตฺวา กาสาวํ นิวโตฺถ ปารุโต ตทา;

๑๐๐. ปุเพฺพ วิยมฺพรํ คยฺห อมฺพเร ขิปิ นายโก,
ปฏิคฺคเหตฺวา ตํ พฺรหฺมา เนตฺวา พฺรหฺมปุรํ จรํ;

๑๐๑. ทฺวาทสโยชนุเพฺพธํ กตฺวา ถูปวรํ สุภํ,
ตตฺถ ตํ นิทหิตฺวาน ปณิปาเตติ สพฺพทา;

๑๐๒. สมฺปุณฺณ มนสงฺกโปฺป ปพฺพชฺชาสิริ มุพฺพหํ,
ฉาเทโนฺต กามเลเนว มรุํ จงกฺกมิ นายโก;

๑๐๓. ตโต อมฺพวนํ คนฺตฺวา วินฺทโนฺต ปีติชํ สุขํ,
วีตินามยิ สตฺตาหํ รเมฺม ปาทปมณฺฑเป;

๑๐๔. ตโต ราชคหํ คนฺตฺวา ปารุปิตฺวา จีวรํ,
คเหตฺวา มณิวณฺณํ โส ปตฺตํ กรตลมฺพุชา;

๑๐๕. พตฺติํส ลกฺขณูเปโต อนุพฺยญฺชน มณฺฑิโต,
พฺรหฺมุชฺชุคโตฺต ภควา ปุรเสฏฺฐมุปาคมิ;

๑๐๖. วิสิขนฺตเรน คจฺฉนฺตํ โลเกกนยนํ ชนา,
ทิสฺวา เอวํ วิจิเนฺตสุํ นายํ โย โส ชนาธิโป;

๑๐๗. ภามํ ปุรวธุโสมฺม วตฺตสมฺพนฺธการณา,
จโนฺท’ยมาคโต อชฺช สกเวเสน โน มติ;

๑๐๘สุตฺวาน ตํ ตทา เกจิ หสนฺตา วจนนฺตรํ,
นายํ สสี สสเงกา โส ภานุเมโส’ติ โน มติ;

๑๐๙โพเธตุมาคโต กามํ โปรีนํ วทนมฺพุเช,
สกีเยเนว รูเปน วิมฺหยํ โปริมานุเส;

๑๑๐กึ โภ อุมฺมตฺตกา อตฺถ เอวํ มา วทถา’ธุนา,
สตรํสี อุณฺหรํสี น โส เอโส อวิคฺคโห;

๑๑๑กาเมนาลสชนฺตุหิ กีฬิตุํ ปุรมาคโต,
สรูเปน น โน อตฺถิ สํสโย พลุ มานเส;

๑๑๒เตสํ ตํ วจนํ สุตฺวา หสนฺตา เกจิ ชนฺตุโน,
ตุเมฺห ขลู น ชานาถ สพาเณ สธนู หิ โส;

๑๑๓อิสฺสโร กนฺตรูเปน ตุงฺคมนฺทิรตา ปุรํ,
เกลาโส อิติ สมฺปโตฺต ชหาถ วิมตึ อิธ;

๑๑๔เตสมฺปิ วจนํ สุตฺวา หสเนฺตเก ชนา ตทา,
นายํ หโร ติเนโตฺต โส เกสเวโส อิธาคโต;

๑๑๕วิจิณโนฺต สิรึ อชฺช ปุรเสฏฺฐมุปาคตํ,
เวเสนเญฺญน มญฺญาม เอตฺถ โน นตฺถิ สํสโย;

๑๑๖ปหริตฺวา กรํ เกจิ สุตฺวา ตํ วจนํ นรา,
หสเนฺตวํ ตทาโวจุํ วาสุเทโว น เว อยํ;

๑๑๗กามํ สโรชนาโภ โส วามโน กณฺหวิคฺคโห,
อยมญฺญตรจเณฺณน อาคโต ปากสาสโน;

๑๑๘ปุรํ เทวปุรเนฺตตํ มญฺญมาโน มหาชุตึ,
ปสฺสิตุนฺติ ปฏิญฺญาโต มา โภโนฺต วิลปนฺตุ เว;

๑๑๙สุตฺวา เตสํ คิรํ เกจิ เกฬึ กตฺวาน เนกธา,
ตุเมฺห สกฺกํ น ชานาถ โส หิ โภ วชิรายุโธ;

๑๒๐เอโส หิ โภ มหาพฺรหฺมา พฺรหฺมโลกา อิธาคโต,
ปมตฺตา กินฺนุ เวทมฺหี พฺรหฺมพนฺธุ ปุเร อิธ;

๑๒๑อเถสํ วจนํ สุตฺวา เกจิ ปณฺฑิตชาติกา,
เนเต จนฺทาทโย กามํ มา โมหํ โภ ปกาสถ;

๑๒๒จตุรานโน มหาพฺรหฺมา โสมโสมฺมานโน อยํ,
สมนฺตโปตฺถโก พฺรหฺมา ปตฺตหโตฺถ’ยมพฺภุโต;

๑๒๓กามํ ปารมิตาปุณฺณ ปสโตฺถ ปุริโส อยํ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โถเมเถตํ มหาชุตึ;

๑๒๔. เอวํ วทนฺตา สเพฺพ เต นาครา ปุริสุตฺตมํ,
คนฺธปุเปฺผหิ ปุเชนฺตา นมสฺสนฺตา ตมนฺวคุ;

๑๒๕. นตฺตาริเตฺตหิ ปาเชนฺตา มุนิโน รูปสาคเร,
ชนฺตโว มนนาวาโย ปารํ ปสฺสึสุ โน ตทา;

๑๒๖. ตทา โลเกกนยโน สปทาเนน วีถิยํ,
จรํ ยาปนมตฺตํว ลทฺธาคมฺม ปุรา พหิ;

๑๒๗. ปณฺฑวํ คิริมาสชฺช ตสฺสจฺฉายาย โส มุนิ;
สงฺฆาฏึ ปญฺญเปตฺวาน นิสชฺช ปุริสาสโภ;

๑๒๘. อทิฏฺฐปุพฺพํ ทิสฺวาน ปเตฺต มิสฺสกโภชนํ,
สญฺชาตปฏิกูโล ตํ นุทิตฺวา ปจฺจเวกฺขณา;

๑๒๙. อมตํ วิย ตํ ภุตฺวา วิกฺขาเลตฺวา มุขํ ทกา,
ปเตฺต วตฺตํ จริตฺวาน มุหุตฺตํ ตตฺถ วิสฺสมิ;

๑๓๐. ปวตฺตึ ตํ นิสาเมตฺวา พิมฺพิสาโร นริสฺสโร,
สีฆํ ตมุปคนฺตฺวาน กตานุโญฺญ นิสีทิย;

๑๓๑. นิมนฺตยิตฺวา รเชฺชน อนิจฺฉเนฺต ยติสฺสเร,
อนุคฺคหาย เม ยุตฺตํ พุทฺธภูเตนิธาคมํ;

๑๓๒. เอวํ นิมนฺติโต เตนาธิวาเสตฺวา มหามตี,
อคมาสุรุเวลาย มตุโลรุ ปรกฺกโม;

๑๓๓. ปธานํ ปทหิตฺวาน ฉพฺพสฺสมติทุกฺกรํ,
ปกาเสตฺวาน โลกสฺส โมกฺขํ นตฺถิติ เตน โส;

๑๓๔. ตโตปฺปภุติ วตฺตโนฺต มชฺฌิมปฺปฏิ ปตฺติยํ,
กายสฺสานุคฺคหํ กตฺวา ตโต สมฺปิณิติ’นฺทฺริโย;

๑๓๕. มูเล’ชปาลนิโคฺรธปาทปสฺส มหามุนิ,
นิสีทิ นิชโสภาหิ โอภาเสโนฺต ทิโสทิสํ;

๑๓๖. ตทา เสนานิ นิคเม สุชาตา ขีร ทายิกา,
สมฺปุณฺณมนสงฺกปฺปา ยาจิตฺวา วฏเทวตํ;

๑๓๗. ธีรํ เทโวติ มญฺญนฺติ ตุฏฺฐหฏฺฐา ปโมทิตา,
เหมปาตึ สปายาสํ ทตฺวาน อิทม’พฺรุวิ;

๑๓๘. ยถา มยฺหํ มหาเทว อิทฺธา ปตฺถิต ปตฺถนา,
ตเถว ตว สงฺกโปฺป ขิปฺปเมว สมิชฺฌตุ;

๑๓๙. อิติ วตฺวาน วนฺทิตฺวา กตฺวา จ นํ ปทกฺขิณํ,
ปกฺกนฺตาย สุชาตาย ธีโร ปาตึ สมาทิย;

๑๔๐. อุปคนฺตฺวานาติรมฺมํ นทึ โส นีลวาหินึ,
สุปฺปติฏฺฐิตนามมฺหิ นทีติเตฺถ นิสีทิย;

๑๔๑. ภุญฺชิตฺวา อูนปญฺญาส ปิณฺฑํ กตฺวาน โภชนํ,
วิสฺสเชฺชตฺวา ตโต ปาตึ ปฏิโสตํ นราสโภ;

๑๔๒. ตโต สาลวนุยฺยาเน วิสฺสมโนฺต ทิวาทิเน,
ทิสฺวาน สุปิเน ปญฺจ อตฺถํ เตสํ วิจินฺติย;

๑๔๓. อาโพธิมูลโต มเคฺค เทเวหิ สมลงฺกเต,
มณิโตรณปาลีหิ ปุณฺณกุมฺภทฺธชาทิหิ;

๑๔๔. สายณฺหสมเย นาโถ คจฺฉโนฺต โพธิ สนฺติกํ,
ทิสฺวาน โสตฺถิยํ นาม ญยมานํ ทิชุตฺตมํ;

๑๔๕. เตน ทินฺนฏฺฐ มุฏฺฐินฺตุ คเหตฺวา นีลสทฺทลํ,
โพธิมูลมุปาคมฺม กตฺวาน ตํ ปทกฺขิณํ;

๑๔๖. อกาสิ ตีณสนฺถารํ ปาจีนาภิมุขํ ตทา,
ตโต มหึ ทฺวิธา กตฺวา สมุฏฺฐาสิ มหาสนํ;

๑๔๗. อจฺจํ จุทฺทสหเตฺถน นานา จิตฺต วิจิตฺติตํ,
อภฏฺฐนหิตฺถ ตตฺรโฏฺฐ อิเจฺจวํ ทฬฺหมานโส;

๑๔๘. กามํ ตโจ นหารู จ อฏฺฐิ จ อวสิสฺสตุ,
อุปสฺสุสฺสตุ เม คเตฺต สพฺพนฺตํ มํสโลหิตํ;

๑๔๙. น อุฏฺฐหามพุชฺฌิตฺวา น ชเห วีริยํ มม,
อธิฏฺฐหิตฺวา เอวํ โส นิสีทิ วชิราสเน;

๑๕๐. อนติกฺกมํ ฐเปตฺวาน จรณํ จรณุปริ,
กมลํ กมเลเนว มณิพนฺธํ วิธาย โส;

๑๕๑. พาลาโสกทลาสตฺต ปรํ วา’โสกปลฺลวํ,
นิธาย นยนานตฺท ปาณึ ปาณิตเล ชิโน;

๑๕๒. ยถา สญฺฌาฆนาลีฒ ตุงฺคกญฺจน ปพฺพโต,
สุรตฺตจีวรจฺฉนฺน จาริคตฺต วิราชิโต;

๑๕๓. อุทยาวลโกฏิมฺหิ ทิปฺปโนฺตว ทิวากโร
กนฺธโรปริ ทิปฺปนฺต มุขมณฺฑลมณฺฑิโต;

๑๕๔. ยถา จามิกรพฺยเมฺห สุนีลํ สีหปญฺชรํ,
อสมฺปกมฺปปเมฺหหิ ปิหิตทฺธสุโลจโน;

๑๕๕. นีลุปฺปลกลาปํจ ชนเนตฺตาลิปาตนํ,
สชฺฌุทณฺฑสมาพทฺธ โพธิกฺขนฺธมผสฺสิ โส;

๑๕๖. นิสิโนฺน โพธิโต เฉชฺช ปวาฬตรุณงฺกุรา,
ปตมานา สมนฺตาสุํ เตชํ วิย กุพฺทฺธีนํ;

๑๕๗. เทวา ตตฺถ สมาคญฺชุํ ขิปฺปํ ทสสหสฺสิยํ,
กมลาสโนรคา เจว สิทฺธวิชฺชาธราทโย

๑๕๘. สหมฺปติ มหาพฺรหฺมา พฺรหฺมเสนาปุรกฺขโต,
สิตาตปตฺตํ ธาเรนฺต ฐีโต สมฺพุทฺธ สนฺติเก;

๑๕๙. วีสํ รตน สตายามํ วิชยุตฺตร นามกํ,
สงฺขํ ธเมนฺต อฎฺฐาสิ สาทโร ปากสาสโน;

๑๖๐. สุยาโม สห เสนาย โถมยนฺต นราธิปํ,
มณิตาลวณฺฎํ ปคฺคยฺห มนฺทมเนฺทน วีชติ;

๑๖๑. ชิตกิตฺติ ลตคฺคมฺหิ สสฺส ปุปฺผํจ ปุปฺผีตํ,
วาฬวิชนิมฺคฺคยฺห อฎฺฐา สนฺตุสิโต ตหึ;

๑๖๒. เพลุวํ วีณมาทาย คีตํ นานาลยานุคํ,
ปญฺจสิโข ฐีโต ตตฺถ คายมาโน อเนกธา;

๑๖๓. มหากาโล'ปิ นาคิโนฺท นาคสงฺฆปุรกฺขโต,
โถเมนฺต ตตฺถ อฎฺฐาสิ นวารหคุณาทิหิ;

๑๖๔. รงฺคภุมิํ มาปยิตฺวา คเหตฺวาน วรงฺคนา,
อุปหารํ กโรนฺตฎฺฐา ติมฺพรู สุริยวจฺจสา;

๑๖๕. อาคนฺตฺวา สห เสนาย สิตโงฺค สิตภฺสโน,
ธตรโฎฺฐ ฐีโต ปุเพฺพ อารกฺขํ กุรุมานโก;

๑๖๖. ปูเรนฺต สกเสนาย ทกฺขิณสฺสํ วิรูฬฺหโก,
อารกฺขํ กุรฺมานฎฺฐา นีลโงฺค นีลภฺสโน;

๑๖๗. วิรูปโกฺข'ปิ อฎฺฐาสิ ปาลยํ ปจฺฉิมํ ทิสํ,
รตฺตงฺคาภรโณ วมฺมี นิชเสนาปุรกฺขโต;

๑๖๘. อุตฺตรสฺสํ สเสนาย อารกฺขํ กุรุมานโก,
โสณฺณวณฺณงฺคาภรโณ อฎฺฐาสิ นรวาหโน;

๑๖๙. กิเมตฺถ พหุลาเปน ชาติเกฺขตฺตมฺหิ เทวตา,
นาคตา เนว วาเหสุํ สเพฺพ เอเตฺถ'ว โอสฎฺฐา;

๑๗๐. คคนาโตติณฺณเกตุ ปาเทหิ ปถวีตเล,
นาคาทโย น ธุตาสุํ เกตุนํ พหุ กา กถา;

๑๗๑. น ธูตา ธชปาเทหิ วายุตฺทฺทามวุตฺติหิ,
ตารกา คคเน พฺรูโม กินฺนุ ตตฺถ ธชาลุตา;

๑๗๒. ปุพฺพทิสา จกฺกวาฬ สิลายุคฺคตเกตุนํ,
ปาทานิ ปรภาคาทิ จกฺกวาฬสิลนฺวคุ;

๑๗๓. จกฺกวาฬ มหาเมรุ ยุคนฺธร นคาทโย,
ปุปฺผาวตํสกา’วาสุํ นานาวเณฺณหิ สงฺขตา;

๑๗๔. วามามนฺทมกรนฺท พินฺทุสโนฺทห สุนฺทรํ,
อุโลฺลล ปทุมากิณฺณ วิตานํ วาสิ อมฺพรํ;

๑๗๕. ขิตฺตโสคนฺธจุณฺณานิ เทวพฺรหฺมาทินา ตหึ,
วิตานํ วิย ขายนฺติ จกฺกวาฬคฺคมณฺฑเป;

๑๗๖. ภูปฺปูราครุธูเปหี ตตฺถ ตตฺถุคฺคเตหิ มา,
กาลพฺภกูฏจฺฉโนฺนว อาสิ มญฺญํ กเถมฺ กึ;

๑๗๗. ชาติเกฺขเตฺตสุ เทเวหิ กตคฺฆิกฺสุมาทินา,
โนสีนา ธรณี ภารา ทิเสภานํ พลํ อโห;

๑๗๘. อมฺพราลมฺพมานานี ปุปฺผทามานิ ภูตลํ,
อากฑฺฒนาย เทเวหิ พทฺธรชฺชุว ภาสเร

๑๗๙. อโญฺญญฺญกรมฺคฺคยฺห คคเน สุรสุนฺทรี,
ปริพฺภมนฺตา คายนฺติ ตตฺถ ตตฺถ มโนรมํ;

๑๘๐. อุโภ ภุเช วิกาเสตฺวา มณฺฑิตํ สุรสุนฺทรี,
ภมนฺติ ภนฺตเภณฺฑุว ตตฺถ ตตฺถมฺพเร ยุคา;

๑๘๑. นีลุปฺปลกลาปาที คเหตฺวาน สุรงฺคนา,
ฐีตาสุํ ปริวาเรตฺวา ปูชมานา นริสฺสรํ;

๑๘๒. รตฺนปลฺลวกลหาร กมลุปฺปล สงฺคเต,
สนฺนีรกุสุมากิเณฺณ ปุเณฺณโสคนฺธวาริหี;

๑๘๓. กณฺจนาทิฆเฏ คยฺห อมฺพเร สุรสุนฺทรี,
กตฺวาน สุคตํ มเชฺฌ ปูชยิํสุ สมนฺตโต

๑๘๔. กณฺจนาทาสหตฺถา จ กาจี กญฺญา ตถา ฐีตา,
ตาลวเณฺฏ คเหตฺวาน ฐีตาสุํ กาจิ เทวตา;

๑๘๕. กาจิ มงฺคล สํยุตฺต วจนา ตว ปตฺถนา,
สมิชฺฌตฺติ โฆเสนฺตี ปริวาเรตฺวา ฐิตา ชินํ;

๑๘๖. สิริวจฺฉาทิ ปคฺคยฺห อฏฺฐมงฺคลมุตฺตมํ,
ฐิตาสุํ คคเน นารี ปริวาเรตฺวา มุนิสฺสรํ;

๑๘๗. นจฺจนฺติ เกจิ กีฬนฺติ เสเลนฺติ จ ลลนฺติ จ,
วาเทนฺติ เกจิ คายนฺติ เวลุเกฺขปํ กโรนฺติ จ;

๑๘๘. อเนกปุปฺผคฺฆิปนฺตี จ ตถา ทีปคฺฆิปนฺติ จ,
มณิจามีกราสชฺฌุ อคฺฆิกา ปนฺติโย ตถา;

๑๘๙. ยาพฺรหฺมภวนุคฺคมฺม จกฺกวาฬสมนฺตโต,
ติฏฺฐนฺติ ชลมานาโย พุทฺธสฺส มงฺคลุสฺสเว;

๑๙๐. สตฺตรตนสมฺภุตา นานา โตรณปนฺตีโย,
เหมรมฺภามยา จาปิ ตถา ทุสฺสมยา สิยุํ;

๑๙๑. นานาวเณฺณหิ เนเกหิ ฉเตฺตหิ จ นิรนฺตรํ,
จกฺกวาโฬทรํ อาสิ สรํจ กมลากุลํ;

๑๙๒. ตตฺถ ตตฺถุชฺชลาเนก ยนฺตทีปาวลี มหี,
ตารกาชาลกากิณฺณ คคนงฺคนสนฺติภา;

๑๙๓. ธชนฺตริต ฉตฺตา’สุํ จกฺกวาฬคิรูปริ,
นิรนฺตรา’สุํ ตเตฺถว ฆฏทีปา จ โตรณ;

๑๙๔. นานาตุริยนาเทหิ นานาสงฺคีติตาหิ จ,
สาธุวาเทหิ เนเกหิ จกฺกวาโฬ ผุโฏ อหู;

๑๙๕. อโห มหนฺตตา ตสฺส พุทฺธสฺส กตมงฺคเล,
ปูชาวิเสสํ ตํ โก หิ มุเขเนเกน ภาสตี;

๑๙๖. จตุมฺมุโข สหสฺสโกฺข ทฺวิสหสฺสนยโน ผณี,
ทสกโณฺฐ’ปิ ตํ สพฺพํ เนว สโกฺกนฺติ ภาสิตุํ;

๑๙๗. เอวํ สุราสุรพฺรหฺม เวนเตยฺยรคาทิหิ,
นิรนฺตรํ กตาเนก มหามห สมากุเล;

๑๙๘. ตสฺมินฺตุ วาสเร มาโร ปสฺสิตฺวา ภุวนํ อิทํ,
อามเนฺตตฺวา สานุวเร อาเหวํ สกุตูหโล;

๑๙๙. สเพฺพ ทิพฺพวิมานา โภ สุญฺญา ทิสฺสนฺติ ฉฑฺฑิตา,
ปุรปาลมฺปหาเปตฺวา กฺว คตา’สุํ สเทวกา;

๒๐๐. กิโมฺภ มาร น ชานาสิ มโตฺต สุโตฺต’สิ อชฺช กึ,
สุโทฺธทนิย สิทฺธโตฺถ มายาย ตนโย อยํ;

๒๐๑. ปุเรตฺวา ปารมี สพฺพา กตฺวาน อภินิกฺขมํ,
โพธิมุเล นิสิโนฺน สิ อชฺช พุโทฺธ ภวามีติ;

๒๐๒. ตสฺส ปูชาวิธานตฺถํ ทสสหสฺสีสุ เทวตา,
สมาคตา หฏฺฐตุฏฺฐา กโรนฺตชฺช มหามหํ;

๒๐๓. กินฺนุ เต พธิรํ โสตํ กินฺนุ ปริหายิ โลจนํ,
ธชคฺคา เต น ทิสฺสนฺติ อุโลฺลลํ เต น สูยติ;

๒๐๔ เตสํ ตํ วจนํ สุตฺวา อนฺตโก ขลุ ปาปิมา,
ทุกฺขิโต ทุมฺมโน เตสํ โสจโนฺต อิทมฺพฺรุวิ;

๒๐๕ อโห วตา’ติปริหานิ สํสารสฺส มหา อยํ,
อสาโร ขลุ สํสาโร สิทฺธเตฺถ วิภวํ คเต;

๒๐๖ อโห วตา’ติ นฏฺฐมฺหา ติวฏฺฏํ ปริปุริตํ,
โหติ โภ ทหนา ทฑฺฒวนํวาติ อลกฺขิกํ;

๒๐๗ นิราโลกํ ติโลกํ โภ อสุรํ วาสรํ ยถา,
ปริโมสรตนํ โหติ รชฺชํ เวทํ ชคตฺตยํ;

๒๐๘ มเมส วิสยํ หิตฺวา ยาติ สิทฺธตฺถทารโก,
เตน ยาเตน มเคฺคน นิกฺขมนฺติ พหุชฺชนา;

๒๐๙ ภวนฺตํ น กโรเตโส ยาว สุโทฺธทนตฺรโช,
เอถ คจฺฉาม สิทฺธตฺถมสิทฺธตฺถํ กโรม โภ;

๒๑๐ มาเปถ เภรวํ วณฺณํ พีภจฺฉํ ทุทฺทสํ ขรํ,
สเทฺทเนว ปลาเปถ ตูลภฏฺฏํว วายุนา;

๒๑๑ ตสฺส ตํ วจนํ สุตฺวา มารเสนา สมาคมุํ,
นานาเวสธรา หุตฺวา นานายุธ สมงฺคิโน;

๒๑๒ โยชนานํ ตทา มาโร ทิยฑฺฒสตมุจฺจโต,
คิริเมขลมารุยฺห เสนาย สหสา’คมี;

๒๑๓ ทิสฺวาน ทุรโต เอตฺตํ เทวา มารํ สวาหินิํ,
ภยฏฺฏาปคมุํ ขิปฺปํ ธาวมานา ทิโสทิสํ;

๒๑๔ สํขิปฺป ขิปฺปํ สจฺฉตฺตํ พฺรหฺมา ธาวิ ปรมฺมุโข,
กตฺวาน ปิฏฺฐิยํ สงฺขํ สโกฺก ธาวิ วิสงฺกิโต;

๒๑๕ มหากาโล’ปิ นาคิโนฺท นิมฺชฺช มหิยํ ตทา,
วตฺตทตฺตกโร ภีรุ สเก นิปติ มฺญฺจเก;

๒๑๖ สํ สํ ปูชาวิธานนฺตุ ฉเฑฺฑตฺวาน สเทวกา,
คตาสุํ สุญฺญกํ อาสิ จกฺกวาฬมิทํ ตทา;

๒๑๗ นิสฺสิรีกํ ปเทสํ ตํ อโสภํ อสมฺญฺชสํ,
อโหสิ ปติตาเนก ปูชาภณฺฑสมากุลํ;

๒๑๘ เอโกว ตตฺถ สุคโต นิสีทิ วชิราสเน,
ปชฺชลํ นิชสิริยา สูริโยว ยุคนฺธเร;

๒๑๙ อกโมฺป จ อสนฺตฺราสี โลมหํส วิวชฺชิโต,
อภีโต สีหราชาว มิคจฺฉาปานมชฺฌโต;

๒๒๐. ตโต ธมฺมิสฺสรสฺสเคฺค ทุนฺนิมิตฺตานิ ชายรุํ,
อนฺธการํ ทิสา อาสุํ ธูมเกตุ จ อมฺพเร;

๒๒๑. ทินํ ทุทฺทินกํ อาสิ หตรํสิ ทิวากโร,
อุกฺกาปโต'ปิ ปญฺญายิ ทิสาฑาโหปปชฺชถ;

๒๒๒. อฆเน คคเน อาสุํ อินฺทจาปวิรชฺชุตี,
อนลาสนิโย'ทิตฺตา ตตฺถ ตตฺถ ปตนฺตี จ

๒๒๓. กาโกลสงฺฆา วสฺสึสุ อุณฺณ สกุณโกสิยา,
จรึสุ อมฺพเร'เปตา กพนฺธา จ ภยาวหา;

๒๒๔. เสนํ สํวิทหิตฺวาน ตโต มาโร อภิทฺทวิ,
อาคนฺตฺวา จกฺกวาฬมฺหิ ฐิโต ชินมุทิกฺขิย;

๒๒๕. เอกกสฺส มนุสฺสสฺส สนฺติโกปคมํ มม,
น ยุตฺตณฺหิ คโช ยาติ คชํ โน ยาติ โกตฺถุกํ;

๒๒๖. นนฺตํ ครุ ปลาเปตุํ กาโล อิติ วิจินฺติย,
มาเปสิ กุปิโต ขิปฺปํ กปฺปนิล สมานิลํ;

๒๒๗. ขิปโนฺต คคเน ขิปฺปํ อุทฺธริตฺวา วนสฺปตี,
กตฺวาน วนมุมฺมูลํ วิทฺธํเสโนฺต อเสสกํ;

๒๒๘. จาเลตฺวา ตาลสาลาทึ ลุญฺจิตฺวา คคเน ขิปํ,
ปาเตโนฺต จกฺกวาฬเนฺต วาชิสีห คชาทโย;

๒๒๙. ปหริตฺวา วิวเตฺตตฺวา คิริกูฏานิ อุกฺขิปํ,
ภมยโนฺต นโภมเชฺฌ ธาวเตว ตโต ตโต;

๒๓๐. สิลาหิ สิลาสงฺฆฏฺฏ มหานาทํ ปวตฺตยํ,
ปาเตโนฺต ทหนญฺจาปิ ธูมมมฺพร มุกฺขิปํ;

๒๓๑. ภมยโนฺต คเหตฺวาน อมฺพเร ฉทนิฏฺฐิกา,
ปาสาเท ปริวเตฺตตฺวา ปหรโนฺต นคาทิสุ;

๒๓๒. ขนโนฺต ปถวึ ปํสุํ คเหตฺวามฺพรมณฺฑเล,
พนฺธโนฺตว ปรํ ภุมึ ภินฺทโนฺต ตุงฺคปพฺพเต;

๒๓๓. ภยานเกน สเทฺทน อุปคมฺม มหามุนึ,
จาเลตุํ เนว โส สกฺขิ อํสุมตฺตมฺปิ จีวเร;

๒๓๔. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
ปฐเม มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๒๓๕. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

อิติ ปฐโม วิชโยฯ

๒๓๖ ทิสฺวา นมุจิ ธีรสฺส มาลุเตนานุปทฺทวํ,
ทุกฺขี จ ทุมฺมโน อาสิ โกเธนาตุรมานโส;

๒๓๗ โหตุ ทานิ มโหเฆน ปวาเหมิ อิมํ ยติํ,
มาเปตฺวาน มหาเมฆํ โสจนาย อลํ มม;

๒๓๘ อิติ จินฺติย โส มาโร มหาเมฆมมาปยิ,
ทิสาสุมฺปิหิตา สพฺพา อนฺธกาโร อวตฺถริ;

๒๓๙ อุปรูปริ คุณา หุตฺวา สหสฺสานิ สตานิ’ปิ,
ธาราธรา มหาธารา วตฺตยิํสุ สมนฺตโต;

๒๔๐ โสทามินีสหเสฺสหิ วินทฺธํว นภํ อหู,
ตตฺถ ตตฺถ ทิสาภาเค อินฺทจาปา อวตฺตถ;

๒๔๑ มหารชตรชฺชูหิ สิพฺพิตาว นภาวนี,
ธราธโรรุธาราหิ นิรนฺตรปวตฺติหิ;

๒๔๒ ตตฺถ ตตฺถ ปตนฺตานิ โฆราสนิสตา อหุํ,
มหาภีม นโภ เภริสฺสนา อาสุํ ตหิํ ตหิํ;

๒๔๓ อุทฺธรนฺต มหาเสเล มโหโฆ จ ตทฺพฺภเว,
เกลาส สิขราการ เอเณปฺเณฺช สมฺพฺพหํ;

๒๔๔ มหาถูปปฺปมาณาทิ มหาพุพฺพุลมฺพฺพหํ,
คมฺภีโร ปุถุโล จโณฺฑ อุปคมฺม ชินนฺติกํ;

๒๔๕ สรีเร โลมมตฺตมฺปิ เตเมตุมสมตฺถโก,
คโต มโหโฆ พุทฺธสฺส’โภ’นุภาวมหนฺตตา;

๒๔๖ ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
ทุติเย มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสี ปราชโย;

๒๔๗ เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นร สารถิํ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

ทุติโย วิชโยฯ

๒๔๘ ตโต มาโร อสโกฺกนฺต วโสฺสเฆน อุปทฺทวํ,
กาตุํ ตสฺส อุสูยาทิ โกปากุลมโน ตทา;

๒๔๙ ภวตชฺช กิเมเตน มารเณ ตสฺส กิํ ครุ,
อิทานงฺคารวุฏฺฐีหิ ฌาเปมิ สหสา อิมํ;

๒๕๐ อิติ จินฺติย โส มาโร มาเปตฺวางฺคาร วุฏฺฐิโย,

เปเสสิ นภสา ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส อุปนฺติกํ;

๒๕๑. มหาปพฺพตสงฺกาส ชลิตงฺคาร ราสโย,
ธาวึสุ นหสา ตตฺถ อจฺจิมโนฺต มหพฺภยา;

๒๕๒. นิจฺจิฏฺายน สเทฺทหิ ปูรยโนฺต ทิสนฺตรํ,
ธูปายโนฺต ผุลิเงฺคหิ มารสฺสาปิ ภยาวหา;

๒๕๓. อุชฺชาเลนฺตา มหารุเกฺข ปพฺพเต’ปิ จ สมฺมุเข,
นรโกทรุคฺคตา อคฺคี ราสีวาติ ภยาวหา;

๒๕๔. อุปคนฺตฺวา มุหุเตฺตน นิสินฺนํ มุนิปุงฺควํ,
มธุมตฺตาลิฌงฺการ นาทากุลทิสามุขา;

๒๕๕. ปาเตนฺติ สตตามนฺท มกรนฺทช พินฺทโว,
มาลาวตํสกา หุตฺวา ปาทมุเล ปตึสุ ตา;

๒๕๖. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
ตติเย มาร ยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๒๕๗. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

ตติโย วิชโยฯ

๒๕๘. ตนานุปทฺทุตํ พุทฺธํ ปสฺสิตฺวาน ปชาปติ,
ทุกฺขิโต ทุมฺมโน หุตฺวา เอวํ จิเนฺตสิ ทุมฺมติ;

๒๕๙. ปาสาณวสฺสํ มาเปตฺวา จุเณฺณตฺวา ปนิมํ ยตึ,
วิทฺธํเสมีติ จิเนฺตตฺวา มาเปสูปลวสฺสกํ;

๒๖๐. ตสฺมึ วเสฺส’ติ พีภจฺฉา ธูมายนฺตา สโชติกา,
ชลิตงฺคารสงฺกาสา ปาสาณุจฺจาวจา พหู;

๒๖๑. ภรานโณฺญญฺญสงฺฆฏฺฏา มหนฺตํ เภรวํ รวํ,
ทุทฺทินํ ธูมชาลาหิ กุรุมานา สมนฺตโต;

๒๖๒. สตฺถูปคนฺตฺวาภิมุขํ สนฺตมาลาคุลา วิย,
ปตึสุ สิริปาเท เต อมนฺทาโมทวาหิโน;

๒๖๓. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
จตุเตฺถ มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๒๖๔. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

จตุโตฺถ วิชโยฯ

๒๖๕. ทิสฺวานตฺตมโน มาโร ทิโตฺต โกธคฺคินา ตทา,
มาเปตฺวา’ยุธวสฺสํ โส เปเสสิ ตทุปนฺติกํ;

๒๖๖. นตฺตึสจฺฉริกา สตฺติ เหณฺฑิวาล คทาทโย,
ติณฺคธารา ปชฺชลิตา อจิรชฺชุติ สนฺนิภา;

๒๖๗. ยถา ปุโปฺผปหาโรปคนฺตฺวาน คคนงฺคนา,
เอวํ สมฺพุทฺธปาเทสุ ปตึสุ ปริวตฺติตา;

๒๖๘. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
ปญฺจเม มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๒๖๙. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

ปญฺจโม วิชโยฯ

๒๗๐. ตํ ทิสฺวา ปาปิมา กุโทฺธ ยํ ยํ ตสฺส กโรม’หํ,
ตํ ตํ’ทานี น สโกฺกติ กิญฺจิ กากุมฺ’ปกฺกมํ;

๒๗๑. มาเปสิ กุกฺกุลํ วสฺสํ มารมีต’ธุนา มุนึ,
โส’คา’กาสา สมฺปทิโตฺต ธูมายโนฺตว ปชฺชลํ;

๒๗๒. ชินสฺสาภิมุขํ คนฺตฺวา กุกฺกุโล ปริวตฺติย,
จนฺทนสฺส สิตพฺภสฺส ธูลี หุตฺวาน ปคฺฆริ;

๒๗๓. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
ฉเฏฺฐ นมุจิ ยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสี ปราชโย;

๒๗๔. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

ฉโฏฺฐ วิชโยฯ

๒๗๕. ตโต ทิสฺวาน ตํ กโณฺห กณฺหเสนา ปุรกฺขโต,
สงฺกุโทฺธ เปสยิ ตตฺถ วสฺสํ โส สิกตามยํ;

๒๗๖. ขทีรงฺคาร สงฺกาสา วาลุกา คคนาคตา,
ภสฺสนฺตา ชินปาทเนฺต วาสจฺจุณฺณตฺตมาคตา;

๒๗๗. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
สตฺตเม มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๒๗๘. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นร สารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

สตฺตโม วิชโยฯ

๒๗๙. สมฺปิ ทิสฺวา อสชฺชโนฺต อหิรี โกปเกตฺโก,
มาเปตฺวา ปลิปนฺทานิ ตตฺถ โอสีทยามิ ตํ;

๒๘๐. อิติ จินฺติย มาเปตฺวา เปเสสิ ปลิปํ ฆนํ,
ธูปายโนฺต ปชฺชลโนฺต คนฺตฺวา โส นภสา ลหุํ;

๒๘๑. สมฺพุทฺธสิริปาทมฺหิ สมฺปโตฺต นิพฺพุโต ตโต,
นานาสุคนฺธสมฺภุต คนฺธกทฺทมตํ คโต;

๒๘๒. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
อฏฺฐเม มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๒๘๓. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

๒๘๔. โอโลเกโนฺต ตโต มาโร มาราริํ สิริยุชฺชลํ,
ทิสฺวา จิตฺตมฺปสาเทตุมสโกฺกโนฺต’ติ โกปวา;

๒๘๕. อเชฺชตมนฺธการสฺมิํ ปกฺขิปิตฺวา ปโมหิตุํ,
มยฺหํ ภาโรติ จิเนฺตตฺวา มาเปสิ ติมิรํ ฆนํ;

๒๘๖. โลกนฺตเรสุ สมฺภุต ติมิโส’ว ภยาวโห,
คนฺตฺวาน คคนา โส หิ ปตฺวาน มุนิสนฺติกํ;

๒๘๗. ยถา ติมิรมายาติ วินาสํ สุริยุคฺคเต,
เอวมาสิ ชินคฺคมฺหิ อนฺธกาโร ตถาวิโธ;

๒๘๘. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
นวเม มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๒๘๙. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

นวโม วิชโยฯ

๒๙๐. เอวํ นวหิ วุฏฺฐิหิ กตฺวา มาโร มหา ภวํ,
น ตโสฺสปทฺทวํ ทิสฺวา ทิตฺตโกปานลากุโล;

๒๙๑. คเหตฺวาน ตโต ขิปฺปํ ฐปิตํ อตฺตคุตฺติยา,
จกฺกายุธํ มหาเตชํ กุปิโต ขิปิ เวคสา;

๒๙๒. ธาราธรํ ตมฺคฺคยฺห กุโทฺธ ปหรเต ยที,
กลีรํว อสชฺชโนฺต วิขเณฺฑติ ปชาปติ;

๒๙๓. ตเถว โส มหิํ กุโทฺธ มาโร ขิปติ เวควา,
น ภวโนฺตสธา ปาณา วิสุสฺสนฺติ สราทโย;

๒๙๔. เถว กุปิโต เตน ขิปเต โส มหมฺพุธึ,
วิลยํ ชลชา ยนฺติ สุสฺสเต โส มหณฺณโว;

๒๙๕. เอวํ มหานุภาโว โส คจฺฉนฺโต ชลมฺพเร,
ปตฺวาน ปติโต นาถํ หุตฺวาน ปุปฺผจุมฺพฏํ;

๒๙๖. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
ทสเม มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๒๙๗. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถึ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

ทสโม วิชโยฯ

๒๙๘. อิติ โกปคฺคินา ทิตฺตมนํ มารํ ตทา ชิโน,
กรุณาชลเสเกน นิพฺพาเปนฺต นิสีทิ โส;

๒๙๙. เอวํ กตฺวาปิ โส กุโทฺธ อลทฺธวิชโย ตทา,
อามเนฺตสิ สกํ เสนํ ปลยานลเภรวํ;

๓๐๐. เอถาสุ วต'เร มยฺหํ อสฺสวา มารกิงฺกรา,
นานาเวสธรา โหถ ธาเรถ วิวิธายุเธ;

๓๐๑. สเทฺทเหตํ ปลาเปถ ยาถ คณฺหถ พนฺธถ,
ปาเท คเหตฺวา ขิปถ จกฺกวาฬนฺตรํ อิโต;

๓๐๒. อิถคา สห วาจาหิ ภึสา สา มารวาหินี,
ตุรงฺค วฺยคฺฆ มาตงฺค สีหาทิรูป ภึสนา;

๓๐๓. สา มารสฺสุภโต ปเสฺส จตุวีสติโยชเน,
ฐิตา ปจฺฉิมภาคมฺหี จกฺกวาฬสิลาวธึ;

๓๐๔. พหลเตฺตน สา อาสิ สมฺปุณฺณ นวโยชนา,
ยกฺข เปต ปิสาจาทิ เวเสหิ ภยวาหินี;

๓๐๕. สํวฏฺฏ วาตสมฺปาต ขุภิตมฺพุธิโน วิย,
อุโลฺลล ภิมโฆโส ตุ คโต พฺรหฺมปุราวธึ;

๓๐๖. ทนฺต สงฺฆฏฺฏ สญฺชาต ชาลามาลา สมากุลา,
เตสํคารา'ว ทิตฺตาสุํ โกธุมฺมีลิต โลจนา

๓๐๗. ฉหนฺติ ธูมกฺขนฺธานิ มุขโกฏร โกฏิหี,
นีหฏา นีหฏา ชิวฺหา สุภีโมรคตํ คตา;

๓๐๘. อุทฺธริตฺวาน ตาลาทิ กริตฺวาน สราสเน,
ภุชเงฺค จ คุเณ เกจิ คาฬฺหมากฑฺฒยนฺติ จ;

๓๐๙. ปุณฺฑรีกจฺฉ สีหาที ขิปนฺตาภิมุเข ตทา,
ธาวเนฺตเก สมฺคฺคยฺห ปุรโต ทิตฺตปพฺพเต;

๓๑๐. ภยานกาติ เนกานิ สีสาเนก กเลพเร,
มาปยิตฺวาน ปุรโต ธาวนฺติ เกจิ กิงฺกรา;

๓๑๑. สีเสน สีหสงฺกาสา คเตฺตน มนุโชปมา,
พุทฺธสฺสาภิมุขํ เกจิ ธาวนฺติ มาร กิงฺกรา;

๓๑๒. กณฺฐีรวาการเทหา มุเขน ขลุ รกฺขสา,
หุตฺวาน อภิธาวนฺติ เกจิมารสฺส กิงฺกรา;

๓๑๓. ทณฺฑมานวกา สีสภาเคนา’ติภยาวหา,
คเตฺตน รกฺขสา หุตฺวา เกจิ ธาวนฺติ กิงกรา;

๓๑๔. ทีปเจฺฉภ ตุรงฺคานํ วฺยคฺฆ ขคฺควิสาณินํ,
วราห มหิสาทีนํ กณฺณปาวุร โภคินํ;

๓๑๕. สีสาการ มหาสีเส ตพฺพิรุเทฺธ กเลพเร,
มาเปตฺวา อภิธาวนฺติ เกจิ มารสฺส กิงฺกรา;

๓๑๖. อากเฑฺฒนฺตา กโปลานํ กรสาขาหิ สมฺมุเข,
ทสฺสยนฺตา มหาทาฐํ เกเจนฺติ มารกิงฺกรา;

๓๑๗. ทิขิณคฺคนขา เกจิ ผาลยนฺตา สโกทเร,
อเนฺต คเล ปิลนฺธิตฺวา ธาวนฺติ กิงฺกราปเร;

๓๑๘. คิลนฺตา เกจิ ผณิโน อุคฺคิรนฺตา ตเถว จ,
สีส กนฺธร กณฺณนฺต พาหุ องฺคุลิ อาทิสุ;

๓๑๙. สกเลสุ สรีเรสุ วิสธูมคฺคิ สงฺกุเล,
ธาเรนฺตา’สิวิเส เกจิ ธาวนฺตฺยเคฺค ภยาวหา;

๓๒๐. ปทิตฺตาโยคุเล คยฺห ขิปเนฺตเก อเนกธา,
ทิตฺตปพฺพตมุทฺธจฺจ เกจิ อคฺคิกปาลเก,
ขิปนฺนา อภิธาวนฺติ ทโฐฺฐฏฺฐา ภีมโลจนา;

๓๒๑. ลาลยนฺตา สกา ชิวฺหา ขเนฺธ กตฺวาน มุคฺคเร,
มตฺตภุชงฺค เวเสน ธาวนฺติ อปเร ภฏา;

๓๒๒. ปิพนฺตา โลหิตาเนเก ขาทนฺตา ปิสิเต ปเร,
ปิสาจาว’จรุํ เกจิ มุนิราชสฺส อคฺคโต;

๓๒๓. อุลฺลงฺฆนฺตา จ เสเลนฺตา ธาวนฺตา ชลิตายุธา,
ภิมเวสธรา ยกฺขา เกเจนฺติ ภกุฏีมุขา;

๓๒๔. ปุณฺณฺณ สรวเสฺสหิ กุนฺตโตมร วุฏฺฐิหิ,

เภณฺฑิวาลา’สิจเกฺกหิ นิพฺภราสิ ทิคนฺตรํ;

๓๒๕ ยํ ทิฏฺฐ สุต มเตฺตน มรณํ จิตฺต วิพฺภมํ,
ยาติ โลโก กถํ โก ตํ นิเสฺสสํ ภาสเต นโร;

๓๒๖ เนกทนฺตสหเสฺสหิ นิกฺขนฺตคฺคิสิขายุตํ,
ทานนิชฺฌรสมฺปาตํ ภีมคชฺชนคชฺชิตํ;

๓๒๗ เนกสต กรเคฺคหิ ธตาโยลคุฬาทิกํ,
สนฺนทฺธํ กวจาทีหิ คิริํจ คิริเมขลํ;

๓๒๘ อารูโฬฺห ปาปิมา ตตฺถ อุสฺสาเปตฺวา ชยทฺธชํ,
วิสาลาวตฺต ทาฐโคฺค จิปิฏฺคฺค ภคฺค นาสิโก;

๓๒๙ ทฺโฏฺฐฏฺฐ ภีมวทโน ภกุฏี วลิ ลลาฏโก,
โกธานเลหิ สนฺทิทฺธ มหโกฺข ตมฺพทาฐีโก;

๓๓๐ นีลปพฺพต สงกฺกาส วิสมโงฺค มโหทโร,
โคนโสรค สปฺปาทิ องฺคีกต สุภิํสโน;

๓๓๑ สหสฺสพาหุํ มาเปตฺวา ฉุริกา ยฏฺฐิ สตฺติ จ,
โกทณฺฑจณฺฑพาเณ จ จกฺก กุนฺตคทาทิ จ;

๓๓๒ สงฺกุ เวตาลิกา ผรสุ ปาสมุคฺคร องฺกุเส,
คเหตฺวา กณยญฺจาถ ติสูล วชิรายุเธ;

๓๓๓ ปริวเตฺตสิ อากาเส เตสมโฌฺญญฺญ ฆฏฺฏนา,
อุคฺคเตหิ ผุลิเงฺคหิ ธาวเนฺตหิ สมนฺตโต;

๓๓๔ อคฺคิ จกฺกปรีตํจ กุรุมาโน นิชํ ตนุํ,
อาวหโนฺต ภยํ พฺรหฺม สุร สิทฺธาทีนํ ตทา,
ส มารเสโน โส มาโร ภควนฺตมุปาคมิ;

๓๓๕ อุทยาวลกูฏมฺหิ ภาสโนฺตว ปภากโร,
สุปฺปติฏฺฐิตเมรู’ว ติกูฏาจล มุทฺธนิ;

๓๓๖ กตฺวาน ปิฏฺฐิโต โพธิํ ภูรุหํ วชิราสเน,
นิสิโนฺน ภควา’ตีว นิจฺจโล อติโรจติ;

๓๓๗ เอกโมฺป โส มุนี เอวมเคฺค’กาสิ นิชํ พลํ,
สมฺมปฺปธานสํยุโตฺต ทยาเมโตฺต มเหสิโก;

๓๓๘ จตุพฺพุทฺธภุมิสงฺขาต ชยภุมิมุทิกฺขิย,
จตุสฺสงฺคหวตฺถูนํ โยเชตฺวา ทฺวารโกฏฺฐเก;

๓๓๙ โยเชตฺวาน ถิรํ ตตฺถ สทฺธาทิพลโกฏฺฐเก,
สติปฏฺฐานปาการเร อเภชฺชินฺทฺริย โคปุเร;

๓๔๐. ถิรญาณยุธากิเณฺณ เมตฺตา สนฺนาห วมฺมิโต,
อภีต ภารตี ภุริ เภริสงฺข ปุรกฺขโต;

๓๔๑. จตุรงฺควิริยุตฺตุงฺค มาตงฺคกฺขนฺธสงฺคโต,
ปุญฺญสมฺภารภาเรน กมฺปยํ วสุธาตลํ;

๓๔๒. จริยตฺตย สงฺขาต’มุสฺสาปิต ชยทฺธโช,
เอวํ วิธาย มาราริ มารสงฺคาม มณฺฑลํ;

๓๔๓. ทานาทโย มหาโยเธ อาหูย สหชาตเก,
สุณาถ โภ คิรํ มยฺหํ ภวตชฺช มหา ภโว;

๓๔๔. เอถ ยาถ สมคฺคตฺถ น โอสฺสกฺกถ สุชฺฌถ,
วิเชตุํ มารยุทฺธมฺหี น สกฺกา’เสสชนฺตุหิ;

๓๔๕. อชฺช คจฺฉติ นิฏฺฐานํ โส โภ ปารมิตาภฏา,
สหุสฺสาหา มมคฺคมฺหิ ทเสฺสถ วีริยํ สกํ;

๓๔๖. อถ ทานภโฏ อาห อโปฺผฏฺ ทิคุณํ ภุชํ,
ปสฺสทานิ มหาวีร พลํ เม มารธํสเน;

๓๔๗. ปรมตฺถปารมิ โยธํ ตเถ’ว อุปปารมิํ,
อุโภ ปเสฺส กริตฺวาน สเสโน ธาวิ ทปฺปวา;

๓๔๘. ตเถว สีลนามโวฺห ปารมีภฏ’มุตฺตโม,
นิกฺขมฺม สห เสนาย มารเสนมภิทฺทวี;

๓๔๙. ตถาเนกฺขมฺมนาโมปิ สนฺนโทฺธ’สภโฏ ภโฏ,
มารเสนามิเค หนฺตุํ ธาวิ ทีปี’ว สาหโส;

๓๕๐. ปญฺญาโยโธ’ปิ คจฺฉโนฺต สาโฏโป ธาวิ ทปฺปวา,
มารเมรุมหา อชฺช สเสนุมฺมูลยามิติ;

๓๕๑. วีริยปารมิตา โยโธ ทโฏฺฐโฏฺฐ ภีมคชฺชโน,
โสเสมิ มม เตเชน วทํ’คา มาร สาครํ;

๓๕๒. ขนฺติสจฺจวฺหยา เจว ตโต’ธิฏฺฐานโก ภโฏ,
อาสุ ธาวิํสุ ปาเตตุํ มารสฺส มกรทฺธชํ;

๓๕๓. เมตฺตานาโม มหาโยโธ มาโร มยฺหมลนฺติ’คา,
อุเปกฺขโก’ปี โส โยโธ มารเสนํ ปทาลิตุํ;

๓๕๔. เปเสตฺวาํ ชิโน เสนํ’สรีรํ ทพฺหวิกฺกมํ,
นิสิทิ ตสฺส เตเชน นิรุสฺสาหาสิ สา จมู;

๓๕๕. อโห โภ วิมฺหยํ ทานิ สุณาถ มุนิโน มม,
เชติ เอโก นิสิโนฺนว สมารํ มารวาหินิํ;

๓๕๖ โกปานเลน สนฺทิตฺตํ ทุฏฺฐํ รุฏฺฐํ ปชาปตึ,
อทุฏฺโฐ เชติ สมฺพุทฺโธ อานุภาโว หิ ตาทิโส;

๓๕๗. ทิตฺตายุเธ ขิปเนฺต'ปิ วิชฺฌเนฺต วสวตฺตินี,
นิรายุโธ'ว ตํ เชติ อานุภาโว หิ ตาทิโส;

๓๕๘. สหาโฏปํ สหงการํ มารํ สาฑมฺพรํ ตทา,
นิจฺจโล เชติ สมฺพุทฺโธ อานุภาโว หิ ตาทิโส;

๓๕๙. หตฺถสฺส รถปตฺตีหิ ธาวนฺตํ ตมิโตจิโต,
นิสิโนฺนว ชิโน เชติ อานุภาโว หิ ตาทิโส;

๓๖๐. ภาสนฺตํ เนกธา กณฺณ กโฐฺร คิรมนฺตกํ,
นิสฺสโทฺท เชติ สมฺพุทฺโธ อานุภาโว หิ ตาทิโส;

๓๖๑. มาโรปาคมฺม อฏฺฐาสิ ลงฺฆิตุํ อสมตฺถโก,
พุทฺธเตชคฺคิ ปาการํ ทิตฺตมพฺภุคฺคตํ ถิรํ;

๓๖๒. ตทาห นมุจิ กุโทฺธ ภุชมุกฺขิปฺป'มีทิสํ,
ขิปฺปํ สิทฺธตฺถ เห คจฺฉ สนฺตเกทํ มมาสนํ;

๓๖๓. โน เจ คจฺฉสิ เต หทยํ ผาเลมิ นขสตฺติหิ,
วิจุเณฺณมิ ตุวํ ปาเท คเหตฺวา ปถวีตเล;

๓๖๔. ปสฺส เม มหตึ เสนํ ปสฺส อายุธสญฺจยํ,
เตน ตํ อภิมทฺทามิ ตุวฏฺฐ คจฺฉิทํ มม;

๓๖๕. อถสฺส วจนํ สุตฺวา ชิโน'ห มธุรงฺคิโร,
กทา เต ปูริตา มาร ปลฺลงฺกตฺถาย ปารมี;

๓๖๖. กทา อทาสิ สีสาที ทานํ สีลํ กถํ ตว,
ตทตฺถาย กถาเปหิ เก เต ปจฺจกฺขการกา;

๓๖๗. อถา'ห ผรุโส มาโร เนตํ ครุ มุเน มม,
อยํ สา ปริสา สพฺพา ตสฺส ปจฺจกฺขการกํ;

๓๖๘. อุโคฺฆเสสิ มหาเสนา ปกฺขี'หนฺติ วิสุํ วิสุํ,
ภุมฺมุทฺริยน มโตฺตว ตโต โกลาหโล อหุ;

๓๖๙. อถาห มาโร สมณ อหํ สกฺขิ กถาปยึ,
ตว โก สกฺขิ ยชฺชตฺถิ กถาเปหิ ลหุํ มม;

๓๗๐. อถาห ภควา ตสฺส คมฺภีรํ มธุรํ คิรํ,
นิจฺฉาเรนฺตา มยูรสฺส สุนาทํ ผณิโน ยถา;

๓๗๑. ตเวว เม น สนฺตีธ ปจฺจกฺขตฺถํ สเจตนา,
อเจตนาว เมทานิ สนฺติ ปจฺจกฺขวาทิโน;

๓๗๒. อิติ วตฺวาน มาราริ สณฺฑา ชิมูต คพฺภโต,
นิกฺขนฺต วิชฺชุสงฺกาสํ กรํ จามีกรชฺชุติํ;

๓๗๓. รตฺต จีวรคพฺภมฺหา นีหริตฺวา ชิโน ตทา,
ธรณฺยภิมุขํ’กาสิ อุทฺทิสฺส ภุมิกามินิํ;

๓๗๔. ทานมานาทิกเมฺม เม กมฺปนฺตี ชาติชาติยํ,
กิมชฺช นิสฺสณาสี’ติ ชิโน วาจมุทาหรี;

๓๗๕. สกฺขิ’หนฺติ วทนฺตีว ตโต ภุมิวรงฺคนา,
สฬิลาวนิปริยนฺตา คชฺชนฺติ นจฺจิ ตาวเท;

๓๗๖. มหี สาคร อูมี’ว อุฏฺฐาเปนฺติ มหูมิโย,
ฉทฺธา กมฺปิ กุลาลสฺส จกฺกํวาติ ปริพฺภมิ;

๓๗๗. หิมวา คิริราชา จ ยุคนฺธร นคาทโย,
กูฏพาคา สมุกฺขิปฺป นจฺจิํสุ นฏกา วิย;

๓๗๘. ทิสฺวา สุตฺวา ตมเจฺฉรํ คเยนฺพฺพิคฺค มานสา,
มารเสนา ปภินฺนาสิ ภินฺนเวโลว สาคโร;

๓๗๙. คเยนฏฺฏสฺสรา ภนฺตา ปตนฺตโณฺญณฺญ ฆฏฺฏนา,
วิกิริตฺวา กเจ ปิเฎฐ ธาวิํสุ มารกิงฺกรา;

๓๘๐. คหิตายุธานิ ฉเฑฺฑนฺตา ปิทหนฺตานนํ กรา,
นิวตฺถวตฺถมเตฺต’ปิ ธาวิํสุ อนเปกฺขกา;

๓๘๑. องฺคุลิโย มุเข เกจิ ปกฺขิปนฺติ รุทนฺติ จ,
เกจิ วนฺทนฺติ ยาวนฺติ อภยํ สามิ เทหิ โน;

๓๘๒. สิทฺธโตฺถ’ยํ ชิโต กินฺนุ นิสฺสาสา รุทฺธภาสนา,
ปิฏฺฐิปสฺสมุทิกฺขนฺติ ธาวิํสุ จกิตา ปเร;

๓๘๓. คิริเมขโล’ปิ นาคิโนฺท ชนฺนุเกน ปตี ตทา,
มาโร’ปิ ปติโต ขิปฺปํ ธาวิตฺวา’ทสฺสนํ คโต;

๓๘๔. ตงฺกเณ อุคฺคโต อาสิ สตฺถุ กิตฺติ ชยทฺธโช,
อวเหนฺตว สุราทีนํ พฺรหฺมโลกาวธิํ คโต;

๓๘๕. ตทาสิ วิชโย ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
จริเม มารยุทฺธมฺหิ มารสฺสาสิ ปราชโย;

๓๘๖. เอวํ มหานุภาโวติ มนฺตฺวาน นรสารถิํ,
นิจฺจํ วนฺทถ ปูเชถ โส หิ โว สรณํ สทา;

เอกาทสโม วิชโยฯ

๓๘๓. สทฺธาภิวิชเย พุเทฺธ นิสิเนฺน วชิราสเน,
ปริวารยุํ คตาคมฺม ปุเร วิย สุราทโย;

๓๘๔. เทวา เต นิขิลา เนตฺวา นานาปูชาวิธึ ตโต,
สนฺตุฏฺฐา มุนิโน’กาสุํ มหนฺตํ ชยมงฺคลํ;

๓๘๕. สมฺปตฺตาถ นิสากนฺตา มาเนตุํจ มุนิสฺสรํ,
ปุพฺพาปรมฺพเร ลคฺค สสีณกฺกณฺณ ภุสณ;

๓๙๐. สุนีลากาส ธมฺมิเลฺล ธตฺต ตาราลิมาลิกา,
วีเชนฺตีว ทิสา พาหา ผุลฺลจูตก จามเร;

๓๙๑. มลฺลิกา มุกุลาสตฺต สมฺมตฺตาลิคณา ตทา,
ธเมนฺตา วิย สงฺขานิ กูเชนฺติ มธุรํ คิรํ;

๓๙๒. สาโมท มกรเนฺทหิ มนฺทมนฺทานิลาคตา,
สชฺชณฺหา ชินพิมฺพมฺหิ อุตุํ คาเหนฺติ สีตลํ;

๓๙๓. อวิชฺชาทิ มหามูลํ ติวฏฺฏตฺถิร ขนฺธกํ,
สํสาร วิสรุกฺขํ โส อารทฺธุมฺมุลิตุํ ตทา;

๓๙๔. ภาเวโนฺต ปุริเม ยาเม สรโนฺต ขนฺธสนฺตตึ,
ปุเพฺพนิวาสานุสฺสติ ญาณํ ลทฺธา นริสฺสโร;

๓๙๕. ตถา มชฺฌิม ยามมฺหิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธนา,
จุตุปปาต ญาณญฺจ อธิคํตฺวาน สพฺพโส;

๓๙๖. รตฺติยา ปจฺฉิเม ยาเม จินฺตยโนฺต ชราทโย,
วิปสฺสิตฺวา นามรูเป อาโรเปตฺวา ติลกฺขณํ;

๓๙๗. สมฺมสโนฺต กิเลเสหิ วิเวเจตฺวา สกํ มนํ,
อาสวานํ ขเย ญาณา ลทฺธา อคฺคผลํ ตทา;

๓๙๘. ปโตฺต นิพฺพาณนครํ โพชฺฌงฺค รตนิสฺสโร,
สทฺธมฺมราชา หุตฺวาน ปีติวาจมุทาหรี;

๓๙๙. อเนกชาติ สํสารํ สนฺธาวิสฺสํ อนิพฺพิสํ,
คหการกํ คเวสโนฺต ทุกฺขา ชาติ ปุนปฺปุนํ;

๔๐๐. คหการก ทิโฏฺฐสิ ปุน เคหํ น กาหสิ,
สพฺพา เต ผาสุกา ภคฺคา คหกูฏํ วิสงฺขิตํ,
วิสงฺขารคตํ จิตฺตํ ตณฺหานํ ขยมชฺฌคา;

๔๐๑. อิเจฺจว มคฺคมตทานวิธิปฺปวีณ,
การุญฺญปุญฺญหทเยน มโหทเยน,
ปตฺวา ภวณฺณวมปารมนนฺตทุกฺขํ,
เยโนจิตา ปรมปารมิตา ชิเนน;

๔๐๒. โยเจว สพฺพวิภวํ ปณฺทิตฺว รชฺชํ
นิกฺขมฺม ปตฺว จลปตฺตมหีรุหสฺส,
มูเล นิสชฺช สพลํ ปพลญฺจ มารํ,
ปาปารโย จ วิชิโต ส ททาตุ สนฺติํ;

อภิสโมฺพธิ กถาฯ

๔๐๓. ติโลกนาโถ สุคโต ตโต ตทา
อุทานวาจํ สมุทาหริตฺวา,
ปลฺลงฺกมาภุชฺช ทุมินฺทมูเล
จิเนฺตสิ เอวํ วชิราสนสฺมิํ;

๔๐๔. ทานาทโย ปารมิตา จินิตฺวา
อสงฺขกปฺปานิ จ เขปยิตฺวา,
อเสฺสว ปลฺลงฺกวรสฺส เหตุ
สนฺธาวิตํ ตํ ภชิตํ วยชฺช;

๔๐๕. ยาวสฺสุ ปุณฺณ มม เจตนาโย
ตาเวตฺถ อจฺฉามิ น วุฏฺฐหามิ,
มํตฺวาน โส เนกสหสฺสสงฺขา
ชิโน สมาปตฺติ วลญฺชิ ตตฺถ;

๔๐๖. เทวาติเทโว ติภเวกนาโถ
หตาวกาโส ชิตปญฺจมาโร,
ปิตามหาทีหิ มหียมาโน
เขเปสิ สตฺถา ทิวสานิ สตฺต;

อิติ ปฐม สตฺตาหํฯ

๔๐๗. ยสฺมาสนํ เนว ชหาติ ตสฺมา
ติสนฺธิยุเตฺตน นิสีทิเตว,
อชฺชาปิ กตฺตพฺพมเนน อตฺถิ
เทวานมิจฺฉาสิ มนมฺหิ กงฺขา;

๔๐๘. เตสํ มนํ โส มนสา วิทิตฺวา
วิโนทนตฺถํ วิมตินฺตุ เตสํ,
อุฏฺฐาย ตมฺหา นภมุปฺปติตฺวา
ทเสฺสสิ เตสํ มุนิปาฏิเหรํ;

๔๐๙. วิโนทยิตฺวา สุคโต ตเทวํ
สุธาสินํ เจตสิ กงฺขราสิํ,
ปลฺลงฺกโต อุตฺตรปุพฺพกณฺณํ
อากาสโตรุยฺห ชลํ รวีว;

๔๑๐. ชิโน ทุมินฺทสฺส จ อาสนสฺส

พหูปการตฺตมนุสฺสรโนฺต,
ฐิโต ปทํ กิญฺจิ อโกปยโนฺต
อิโต จิโต โลก น มุชฺชหโนฺต;

๔๑๑. นีลายตกฺขามลกนฺติโตย
ธารานิปาเตน ทุมินฺทราชํ,
นิสิญฺจมาโน ทิวสานิ สตฺต
ปูเชสิ ตํ’นิมิสโลจเนหิ;

๔๑๒. อชฺชาปิ ตสฺมึ ธรณิปฺปเทเส
กตสฺส ถูปสฺส ตเทว นามํ,
อโหสิ เทวา จ นโร’รคา จ
มเหนฺติ เต เตน ทิวํ ปยนฺติ;

อิติ ทุติย สตฺตาหํฯ

๔๑๓. เทวา ตโต เทววรสฺส ตสฺส
สฺจงฺกมํ’กํสุ มณีหิ นานา,
ปลฺลงฺกโต ฐานวรสฺส มเชฺฌ
ปุพฺพาปราสายนมนฺตราเล;

๔๑๔. นรินฺท นาคินฺท สุรินฺท ปูชิโต
ฉพฺพณฺณรํสีหิ สมุชฺชลโนฺต,
นีลมฺพเร ตารกิโต สสี’ว
โส จงฺกมี สตฺต อหานิ ตตฺถ;

๔๑๕. อชฺชาปิ ตสฺมึ ธรณิปฺปเทเส
กตสฺส ถูปสฺส ตเทว นามํ,
อโหสิ เทวา จ นโรรคา จ
มเหนฺติ เต เตน ทิวํ ปยนฺติ;

อิติ ตติย สตฺตาหํฯ

๔๑๖. ตโต ทุมินฺทสฺส สุราสุรินฺทา
มหีตเล ปจฺฉิโมตฺตรายํ,
มาปึสุ นานารตนาลยคฺคํ
นิสชฺช ปลฺลงฺกวเร ตหึ โส;

๔๑๗. สทฺทฺทสาคาธมปารปารํ
สมนฺตปฏฺฐานตรงฺคภงฺคึ,
ธโมฺมทธึ ญาณสุเมรุมตฺถา
สาโลลยํ เขปยหานิ สตฺต;

๔๑๘. อชฺชาปิ ตสฺมึ ธรณิปฺปเทเส
กตสฺส ถูปสฺส ตเทว นามํ,

อโหสิ เทวา จ นโรรคา จ
มเหนฺติ เต เตน ทิวํ ปยนฺติ;

อิติ จตุตฺถ สตฺตาหํฯ

๔๑๙. ตโต ชิโน คนฺตฺว’ชปาลมูเล
วิมุตฺติชํ สาทุผลํ’นุโภนฺต,
สตฺตาหมตฺตํ อติวตฺตยี โส
เทวาติเทโว กรุณาคุณโฆค;

๔๒๐. ตทาคตา มารวธู มุนิตฺทํ
ปโลภิตุํ ยา ปิตุโน สกาสา,
ตาสํ ปโยคมฺปิธ พินฺทุมตฺตํ
กถียเต ตํ สมฺปาคตตฺตา;

๔๒๑. ตทา ส มาโร สมเร ชิเนน
ปราชิโต โสจนโก’ปคํตฺวา,
ปชฺฌายมาโน’ถ อโธมุโข’จ
นิสีทิ ตุณฺหี วิลิขํ ฉมายํ;

๔๒๒. ปราชยํ มยฺห มเมว โทโส
น ตสฺส กสฺมาหมยํ’จ นาสิํ,
สีสกฺขิมํสาทิ จ ปุตฺตทาเร
นาทนฺติ เอวํ มนสี กโรนฺต;

๔๒๓. ปวตฺติเมตํ มกรทฺธชสฺส
สุตฺวาน ตณฺหา อรตี รคา จ,
ยตฺถจฺฉิ มาโร ปริโสจยนฺต
ตตฺถาคมุํ ตา จกิตา ขเณน;

๔๒๔. ทิสฺวาน ตํ ตตฺถ ตถา นิสินฺนํ
นิสฺสาสรุทฺธํ คิรมุคฺคิรนฺตี,
ตุสาร พินฺทุนิวเหหิ’สาร
ปเงฺกรุหาการ วิสาลเนตฺตา;

๔๒๕. หา ตาต หา ตาต กิมาสิ เตทํ
นฏฺฐนฺนุ เต กิํ วท ปตฺถสี กิํ,
โก เต ทิโส เกน ปราชิโต’สิ
กิมานยิสฺสาม หนาม กํ โน;

๔๒๖. กิโมฺหติโยทานิ น ปสฺสเถตํ
สุโทฺธทนียํ ตตกิตฺติโฆสํ,
มุขมฺหิ มยฺหํ มสิมกฺขยนฺตํ
อติจฺจ ยนฺตํ วิสยํ ปสยฺห;

๔๒๗. ภาริยา ตาต มนุสฺสภูตํ
กตฺตุํ วสํ โก วสเมติ นามฺหํ,
ตํ ราคปาเสน คชํ’ว มตฺตํ
สุพนฺธกํ พนฺธิย อานเยม;

๔๒๘. น ราคปาเสน หิ อานนีโย
มารสฺส เธยฺยํ สมติกฺกมีว,
อเปตราโค อรหา อกโมฺป
โสวาม ตสฺมา สุภคา ตนุชา;

๔๒๙. สเจตโน โส หิ มนุสฺสภุโต
อเจตนเญฺจ สมุปาคมาม,
กโรม ตํ โน วสคํ กิเมตฺถ
จิตฺตํ พลํ ปสฺสถ โน ขเณน;

๔๓๐. รูเปน เนตฺตํ สุมโนหเรน
คเนฺธน ฆาณํ สวณํ สเรน,
ผเสฺสน คตฺตํ รสสา รสญฺญํ
มนญฺจ ปาเสน จ กามเชน

๔๓๑. สุพาหุปาเสน จ ตสฺส คีวํ
พาหุทฺวยํ ธาริตมาลทามา,
พนฺธิตฺวทาเนว ตมา’นยาม
พลญฺหิ โน ปสฺสถ ตาต’ทานิ;

๔๓๒. วุตฺวาน เอวํ วจนํ ปิตุสฺส
ปณมฺม ปาทานิ ปคพฺภิตนฺตา,
ยตฺถจฺฉิ มาราริ วิโรจมาโน
ตตฺถา’คมุํ ขิปฺปมุทคฺคจิตฺตา;

๔๓๓. สาโมทมาลากุลเกสภาร
ปโยธรา กุงกุมหาริหารา,
พิมฺพาธรา จารุสภา ปภาสา
อุมฺมาทยนฺตี ชนมานสานิ;

๔๓๔. มุเทฺธน มิสฺสํ มธุเร นิมุคฺคํ
เสฺนเหน ตินฺตํ รสโต’นุวิทฺธํ,
ภาสึสุ วาจํ หทยงฺคมนฺตา
วิโลกเนเนว ธิตึ หรนฺตี;

๔๓๕. วสนฺตกโนฺต นวโยพฺพโน’สิ
สุวณฺณวโณฺณ หทยงฺคโม’สิ
เอโก นิสิโนฺน’สิ วฏสฺส มูเล
สิมนฺตินี สามิ กุหินฺนุ ตุยฺหํ;

๔๓๖ตรงฺคหีโน’ปิ ตรงฺคมาลี
สสงฺกหีนา รชนี จ สามี,
หํสา’ลิหีนา สรสี สุผุลฺลา
นาภาติ กนฺตา วิรโต ธโว’ปิ;

๔๓๗วสนฺตกาโล จ วนํ สุผุลฺลํ
นิสากราภา ภมราลิคีตํ,
สุคนฺธมโนฺทปคตา สมีรา
วิโรจสิ ตฺวมฺปิ จ โยพฺพเนน;

๔๓๘มยมฺปิ เจเตฺถว สมาคตมฺห
มโน’นุกูลา จ มนุญฺญรูปา,
กโรติ กึตฺว’ชฺช สกามทาโห
กามากโร’ทานิ สมาคโต โน;

๔๓๙มา เตทิสํ โยพฺพนรูปสารํ
สุวิคฺคหํ ฉาทย จีวเรน,
เตเนว โน เนตฺตมนมฺหิ สามิ
มา เทหิ ทาหํ ตว ทาสิภุเต;

๔๔๐มุขํสุ สุเตฺต’รุณปานิปาเท
เนตฺตินฺทนีลานิ’ว อาวุณโนฺต,
ตฺวมจฺฉิ โน สามิ มุขมฺพุเชสุ
น เอนฺติ กิเนฺต นยนาลิมาลา;

๔๔๑สุธาสิลาคีณฺชก โลหทารุ
ชาเตหิ ตฺวํ ธีร น นิมฺมิโต’สิ,
รูปี’สิ โสโมฺม’สิ ตถาปิ สามิ
กึ กามราคํ มนสา นุเทสิ;

๔๔๒อยญฺจ พาลา จตุรา รตีสุ
พาเลติ กงฺขํ ชห มานสมฺหิ,
กึ มญฺชรี ภิชฺชติ สมฺปผุลฺลา
มตฺตาลิราเช ปริจุมฺพมาเน;

๔๔๓อยญฺจ รามา รมณียรูปา
ปีโณรุคณฺฑา กุวมณฺฑลา จ,
ตํ กามินึ กามย ผุลฺลกเญฺช
หํโส ยถา เกสร สมฺปคิโทฺธ;

๔๔๔สินฺตามณึ ภทฺทฆฏญฺจ กปฺป
ตรุํ สมาปชฺช ทฬิทฺทภาวา,
นาเปนฺติ สตฺตา ขลุ ทุพฺภคตฺตา
ตเถว โน’สี ตว ปาทเสวา;

๔๔๕ อวณฺหิ ตา รณฺชนมณฺชุภาสา
สหสฺสเมกญฺจ สตานิ อฎฺฐ,
เวสานิ สมฺมา อภินิมฺมิณิตฺวา
ปโลภยุนฺตํ พหูธา มุนินฺทํ;

ตโต ตณฺหา?ฯ

๔๔๖ ยุโกฺขสิ มโตฺตสิ สิลามโยสิ
อเจตโนสา’ถ อโยมโยสิ,
อวีตราคณฺหิ สเจตนเญฺจ
อเนนุปาเยนฺ’ปสงฺกมาม;

๔๔๗ ยเลยฺย ขีปฺปํ หทยณฺหิ ตสฺส
อุณฺหํว รตฺตํ มุขตฺ’คฺคเมยฺย,
สิยาว ขิปฺปํ อปิ จิตฺตเขปํ
อุมฺมาทภาวํจ ส ปาปุเณยฺย;

๔๔๘ ยถา ปลุโตฺต หริโตปลมฺหิ
ขิโตฺต นโฬ สุสฺสติ อาตเปน,
เอวํ วิสุเสฺสติ วิสาทเมติ
โส มุจฺฉติ มุยฺหติ ทุกฺขเมติ;

๔๔๙ โสกาวกิเณฺณ นุ วนมฺหิ ฌายสิ
วิตฺตนฺนุ ชิโต อุท ปตฺถยาโน,
อาคุนฺนู คามสฺมิํ อกาสิ กิญฺจิ
ชเนน กสฺมา น กโรสิ สกฺขิํ;

สตฺถา?ฯ

๔๕๐ อตฺถสฺส ปตฺติํ หทยสฺส สนฺติํ
เฉตฺวาน เสนํ ปิยสาตรูปํ
เอโก’หํ ฌายํ สุขมนุโพธิํ
ชเนน ตสฺมา น กโรม สกฺขิํ;

อิมา เทฺว ปาลิยํ?ฯ

๔๕๑ ปลุฎฺฐคตฺตํ ทหเนน มกฺกฎิํ
สุสานเปติญฺจ ชิคุจฺฉนียํ,
เชคุจฺฉิยํ ชงฺคม มีฬฺหราสิํ
ทิสฺวาน โก ตํ วรเย สปโญฺญ;

อถ อรติ?ฯ

๔๕๒ ภถํ วิหารี พหุโล จ ภิกฺขุ
ปโญฺจฆติเณฺณ อตรีธ ฉฎฺฐํ,

กถํ ฌายึ พหุลํ กามสญฺญา
ปริพาหิรา โหนฺติ อลทฺธ โย ตํ;

สตฺถา?ฯ

๔๕๓. ปสฺสทฺธกาโย สุวิมุตฺตจิโตฺต
อสงฺขราโน สติมา อโนโก,
อญฺญาย ธมฺมํ อวิตกฺก ฌายี
น กุปฺปตี นสฺสรตี น ถีโน;

๔๕๔. เอวํ วิหารี พหุโล จ ภิกฺขุ
ปโญฺจฆติเณฺณ อตรีธ ฉฏฺฐํ,
เอวํ ฌายึ พหุลํ กามสญฺญา
ปริพาหิรา โหนฺติ อลทฺธ โย ตํ;

อถ รคา?ฯ

๔๕๕. อเจฺฉจฺฉิ ตณฺหํ คณสงฺฆจารี
อทฺธา ตริสฺสนฺตี พหู จ สทฺธา,
พหุํ วตายํ ชนต’มโนโก
อจฺฉิชฺช เนสฺสติ มจฺจุราชสฺส ปารํ;

สตฺถา? ฯ

๔๕๖. นยนฺติ เว มหาวีรา สทฺธเมฺมน ตถาคตา,
ธเมฺมน นยมานานํ กา อุสูยา วิชานตํ;

อิมา ปญฺจ ปาลิยํ?ฯ

๔๕๗. สุตฺวาน ตํ ธมฺมวรํ ชินสฺส
ปมตฺตพนฺธุสฺส รคาทิรามา,
ปโลภิตุํ เน’ว สมตฺถกา ตํ
อคํสุ ขิปฺปํ ปิตุโน สกาสํ;

๔๕๘. มาโร ตทารา’ว สเมกฺขมาโน
ทิสฺวาคตา เกวลเมว ตาโย,
มา กตฺถ กามํ มม ภาสิตานิ
กามตฺถ ปาตุํ มิคตณฺหิกาปํ;

๔๕๙. พาลา กุมุทนาเฬหิ ปพฺพตํ อภิมนฺถถ,
คิรึ นเขน ขณถ อโย ทเนฺตหิ ขาทถ;

๔๖๐. เสลํว สิรสิ อูหจฺจ ปาตาเล คาธเมสถ,
ขานุํว อุรสา’สชฺช นิพฺพิชฺชาเปถ โคตมา;

อิมา เทฺว ปาลิยํ?ฯ

๔๖๑ วตฺวาน เอวํ วิมโน ส มาโร
สฎีตุโก สมฺภวนํ ปยาสิ,
สตฺถาถ ราคา ปริมุตฺตจิโตฺต
ชหาสิ ตสฺมึ ทิวสานิ สตฺต;

๔๖๒ อุชฺชาปิ ตํ สาขิวรมฺปิเตน
’นุภุตมเตฺตน มเหนฺติ สเพฺพ,
เตเนว เต สคฺคคตา วิมาเน
โมทนฺติ กาเมหิ อนูปเมหิ;

อิติ ปญฺจม สตฺตาหํฯ

๔๖๓ ตฺโต มุนิโนฺท มุจลินฺทมูเล
นิสีทิ คนฺตฺวา ปวราสนมฺหิ,
ยุคนฺธเร พาลรวี’ว รํสิ
ชาลาหิ โลกํ ปริปูรยโนฺต;

๔๖๔ อฺถาน เมโฆ ชลทา สเตหิ
ปปูรยํ ขํ ถนยํ สวิชฺชุ,
สสีตวาโต กิรมมฺพุธารํ
วิโรจมาโน วิสกณฺฐิกาหิ;

๔๖๕ อฺมนฺทนโณฺท มุจลินฺทโภคี
ทิสฺวา มุนินฺทํ มุจลินฺทมูเล,
ปริกฺขิปิตฺวาน วิสาลโภคา
ฉาเทตฺว สมฺมา สผโณ ผเณน;

๔๖๖ อฺเชฺฌสิ โส ตสฺส อนุคฺคหาย
นิสีทิ คนฺตฺวา ภุชคา’สนมฺหิ,
สตฺถา ตทา รูปิยมนฺทิเรว
สตฺตามหตฺตํ สุวิมุตฺตจิโตฺต;

๔๖๗ อฺชฺชาปิ ตํ สาขิวรมฺปิ เตน
’นุภุตมเตฺตน มเหนฺติ สเพฺพ,
เตเนว เต สคฺคคตา วิมาเน
โมทนฺติ กาเมหิ อนูปเมหิ;

อิติ ฉฎฺฐม สตฺตาหํฯ

๔๖๘ ตฺโต’ปคนฺตฺวา ยติราช ราชา
นิสีทิ ราชายตนสฺส มูเล,
วิมุตฺติชํ ปีติสุขํ’นุโภโนฺต
สตฺตาหมตฺตํ กรุณาคุณโคฺค;

๔๖๙ อฺชฺชาปิ ตํ สาขิวรมฺปิ เตน

’นุภุตฺมเตฺตน มเหนฺตี สเพฺพ,
เตเนว เต สคฺคคตา วิมาเน
โมทนฺติ กาเมหิ อนูปเมหิ;

อิติ สตฺตม สตฺตาหํฯ

๔๗๐. อาหาร กิจฺจาทิ วิวชฺชิตสฺส
สุขานุโภนฺตสฺส วิมุตฺติชานิ,
สมฺปีณิตงฺคสฺส ชินสฺส ตสฺส
อิจฺจจฺจคุ สตฺตทินานิ สตฺต;

๔๗๑. เทวานมิเนฺทน ตโต’ปนีต
มฺโขทกาทิมฺปริภุญฺชิยาน,
นิสินฺนมเตฺต ยติราช ราเช
ตตฺถา’คมุํ เทฺว วาณิชา ขเณน;

๔๗๒. อุสฺสาหิตา เทววเรน สมฺมา
สาโลหิตา ตสฺส ตปุสฺส-ภลฺลิกา,
มนฺถญฺจ สาทุํ มธุปิณฺฑิกญฺจ
อาทาย นาถํ อิทมพฺรุวุเนฺต;

๔๗๓. อิทญฺหิ โน ธีร อนุคฺคหาย
ปฏิคฺคเหตฺว ปริภุญฺช ทานํ,
หิตาย ตํ โหติ สุขาย เจว
อนปฺปกเปฺปสุ อนาคเตสุ;

๔๗๔. ปฏิคฺคเหตฺวา มุนิ เทวทินฺน
ปเตฺตน ปจฺจคฺฆสิลามเยน,
ภุตฺวาน เตสํ อนุโมทนตฺถํ
เทเสสิ ธมฺมํ วรทํ ปสตฺถํ;

๔๗๕. เทฺว ภาติกา วาณีชกา ชินสฺส
ธมฺมํ สุณิตฺวาน ปสนฺนจิตฺตา,
เทฺว วาจิโกปาสกตํ คตาสุํ
ยาจึสุ เต ตํ ปุน ปูชนียํ;

๔๗๖. ปรามสิตฺวาน สิรํ ตโต โส
อทา ชิโน กุนฺตล ธาตุมุฏฺฐึ,
เต เตน ตุฏฺฐา สุมนา ปตีตา
มหึสุ เนตฺวา วิภวานุรูปํ;

๔๗๗. สตฺถา’ถ คนฺตฺวา อชปาลมูเล
สหสฺส รํสีว ยุคนฺธรมฺหิ,
นิสชฺช โลกํ อนุโลกยโนฺต
วิตกฺกิ เอวํ มนสา วิตกฺกํ;

๔๗๘ สยชฺฌปโนฺน วรธมฺมสาโร
สสสฺส สินฺธู’ว อคาธปาโร,
อพุทฺธสเตฺตหิ ตมชฺช กสฺส
ปกาสยิสฺสณฺหิ ชโฬ หิ โลโก;

๔๗๙ ทฺเสมิ เจ ธมฺมวรํ ปณีตํ
กิลนฺตภาโวว มมสฺส อสฺมา,
กิมตฺตทุเกฺข นิติ จินฺตยโนฺต
นฺยฺยามมากา มุนิ เทสนมฺหิ;

๔๘๐ สหมฺปตี นาม ตโต วิธาตา
สเจตสา ตสฺส มนํ วิทิตฺวา,
วินสฺสตีทํ ขลุ สพฺพโลกํ
อเทสิเต เตนิ’ติ กมฺปมาโน;

๔๘๑ สกาสมาคมฺม ชินสฺส ตสฺส
สคารโว พฺรหฺมคเณน ตตฺถ,
นิหจฺจ ชานุํ ปถวีตลมฺหิ
นมสฺสมาโน อิทมพฺรูวี โส;

๔๘๒ ตฺวํ เทวเทโว ส สุเมธกาเล
ปโลกิตํ โลกมุทิกฺขมาโน,
วิหาย ทีปงฺกรปาทมูเล
ลทฺธา’มตํ ตํ กรุณาคุเณน;

๔๘๓ ปวิสฺส สํสารวนํ วิทุคฺคํ
มํสกฺขิสีสาทิม’ทาสิ ทานํ,
เวเทสิ ทุกฺขํ อมิตํ อสยฺหํ
ตํ เต ปรตฺถํ’ว น อตฺตเหตุํ;

๔๘๔ สนฺตีธ สตฺตา ขลุ มนฺทราคา
ญาตุํ สมตฺถา สุคตสฺส ธมฺมํ,
อาราธิโต เม กรุณาคุณโคฺค
เทเสหิ ธมฺมํ อนุกมฺปมาโน;

๔๘๕ กาเล วิกาสนฺติ ขรํสุ มิสฺสา
ถลมฺพุชาตา กุสุมานิ นานา,
ตเถ’ว เต ธมฺมกราภิผุฏฺฐา
วิกาสมายนฺตี ชนา อเนกา

๔๘๖ สมฺปนฺน วิชฺชาจรโณ สตีมา
ชุตินฺธโร อนฺติมเทหธารี,
ปฏิคฺคเหตฺวาสฺส นิมนฺตณํ โส
ชเนสิ สเตฺต กรุณา มนสฺมิํ;

๔๘๗. อปารุตา เตสํ อมตสฺส ทฺวารา
เย โสตวนฺโต ปมุญฺจนฺตุ สทฺธํ,
วิหึสสญฺญี ปคุณํ น ภาสึ
ธมฺมํ ปณีตํ มนุเชสุ พฺรเหฺม;

๔๘๘. ปฏิคฺคเหสีติ อุทคฺคจิตฺโต
อเชฺฌสนํ เม จตุราณโน โส,
นตฺวาน นาถํ สหปาริสชฺโช
ปกฺกามิ ตมฺหา ภวนํ ขเณน;

๔๘๙. ตโต ชิโน เตน คหิตนุญฺโญ
เทเสมิ กสฺสติ อุทิกฺขมาโน,
อาฬาร-อุทฺเทา สมฺทิกฺข ธีโร,
มนฺตฺวาน เตสํ อจิรจฺจุติตฺตํ;

๔๙๐. กหนฺนุโข’หํ วรธมฺมจกฺกํ
อญฺญูน เกนาปิ อวตฺตนียํ,
โลกสฺส จินฺตามณิสนฺติภคฺคํ
ปวตฺตยิสฺสนฺตี วิจินฺตยนฺโต;

๔๙๑. ทิสฺวาน ภิกฺขู มุนิ ปญฺจวคฺเค
อาทาย ปตฺตญฺจ ติจีวรญฺจ,
พาราณสียํ มิคทายเมนฺโต
อทฺธานมคฺคํ ปฏิปชฺชิ สตฺถา;

๔๙๒. ตตฺถามรพฺรหฺมคเณหิ ปูต
ปเถ ผณี ปกฺขิ จตุปฺปทา จ,
อารญฺญเทวา ตรุปพฺพตา จ
มหึสุ เนเกหิ สุวิมฺหเยหิ;

๔๙๓. ตโตปคา โส มิคทายมคฺค
ทิสฺวา ยตีสํ ยตโย’ปคนฺตฺวา,
อกํสุ วตฺตํ ปฏิปตฺติสารา
ปวตฺตยี ตตฺถ ส ธมฺมจกฺกํ;

๔๙๔. อญฺญาทิโกณฺฑญฺญวสิปฺปธานา
โกฏีนมฏฺฐารส กญฺชโยนี,
อสีติโกฏี’ปิ สุธาสิ สงฺฆา
อญฺญาสุมคฺคํ กมโต ตทา เต;

๔๙๕. อติจฺจยาตมฺหิ นิทาฆกาเล
วสฺสานกาเล สมุปาคตสฺมึ,
ตเตฺถว วสฺสํ อุปคมฺม ธีโร
เตมาสมตฺตํ อวสี วสีโส;

๔๙๖ ตโต ยสํ ตสฺส สหายเกปิ
ปติฏฺฐเปตฺวา อรหตฺตมคฺเค,
ภุตึ ชนานํ อนุพฺรูหยนฺโต
วสฺสสฺส อนฺตํ อกรี ตหึ โส;

๔๙๗ วสฺสจฺจเย โลกวิทู มุนินฺท
อามนฺตยี เต ยตโย สปุตฺเต,
เต’ถาคมุํ นิพฺพณถา กตญฺชลี
’ทมพฺรุวิ เตสม’นนฺต ปโญฺญ;

๔๙๘ อุคฺโฆสยนฺตา มม ธมฺมโฆสํ
สมาหนนฺตา มม ธมฺมเภรึ,
สาธุํ ธเมนฺตา มม ธมฺมสงฺขํ
จราถ ตุเมฺห สนรามรานํ;

๔๙๙ ชยทฺธชํ เม ภุวนุกฺขิปนฺตา
อุสฺสาปยนฺตา มม ธมฺมเกตุํ,
อถุกฺขิปนฺตา มม ธมฺมกุนฺตํ
จราถ โลเกสุ สเทวเกสุ;

๕๐๐ สุสชฺชิตตฺตํ อมตสฺส มคฺคํ
สกณฺฏกตฺตํ นรกายนสฺส,
มารานนสฺมึ มสิมกฺขิตตฺตํ
กเถถ โลกสฺส สเทวกสฺส;

๕๐๑ พุทฺธนฺตรํ สุปฺปิหิตํ อจารํ
ปุรสฺส โมกฺขสฺส วิสาลทฺวารํ,
อวาปุรี โน ภควา’ธุนา โภ
ยถชฺช สเพฺพตี นิเวทยโวฺห;

๕๐๒ อุปฺปนฺนภาวํ ภุวเน มมชฺช
ตเถว ธมฺมสฺส จ ปาตุภาวํ,
อุปฺปนฺนภาวญฺจ มโนรสานํ
ปกาสยนฺตา ชคตึ จราถ;

๕๐๓ วนมฺหิ ปเนฺต คิริคพฺภรายํ
รุกฺขสฺส มูเล’ปิ จ สุญฺญา’คาเร,
วสํ ยตตฺตา มม ธมฺมมคฺคํ
เทเสถ โลเก สนรามรานํ;

๕๐๔ วตฺวาน เอวํ ยตโย ทิสาสุ
เปเสตฺว นาโถ อุรุเวลคามี,
ปฏิปชฺชิ มคฺคํ อถ อนฺตราเล
กปฺปาสิกวฺหํ วิปินํ ปวิสฺส;

๕๐๕ ตสฺมึ รมเนฺต สมติํสมเตฺต
ราโชรเส โส ปวโร วิเนตฺวา,
ทตฺวา’มตํ ธมฺมมฤทฺทิสิตฺวา
อโครุเวลํ คชราชคามี;

๕๐๖ ตฺโตฺถรุเวลาธิกกสฺสโปติ
ปสิทฺธนามสฺส สสิสฺสกสฺส,
อคฺคํ ผลํ โส ปริปาวยโนฺต
วสี วสเนฺต วสีนํ วริโฏฺฐ;

๕๐๗ ตฺทาหรุํ เนคม นาครา จ
ยญฺญํ มหากสฺสป ตาปสสฺส,
ชิโน วิทิตฺวาสฺส มนํ มเนน
วสี วิสุํ ตสฺส ปสาท เหตุ;

กถํ?

๕๐๘ คนฺตฺวาน อุตฺตรกุรุํ ภควา ตทานิ
ปิณฺฑญฺจริตฺว รมณีย หิมาลยทฺทึ,
อาคมฺม สาทุรส นีร ภราภิราเม
’โนตตฺตเก มุนิวโร ปริภุญฺชิยาน;

๕๐๙ ทินฺเนตสิ เอวมหมปฺปตรํว กาลํ
ฐสฺสามิ สาสน มมญฺหิ อนาคเตสุ,
ลงฺกาตเล ภวติ ตตฺถ อิทานิ ยกฺข
สมฺพาธมตฺถิ มม ตตฺถ คเตสุ’ทานิ;

๕๑๐ สพฺพา’มนุสฺสช ภยํ ปวินสฺสตี’ติ
มนฺตฺวา ตโต ยติวโร กรุณาย สเตฺต,
สญฺญาฆเนหิ ปรินทฺธ รวีว รตฺต
นิโคฺรธปกฺก สทิสํ จรปํสุกูลํ;

๕๑๑ ธาเรตฺว เสลมย สุนฺทร ปตฺตหโตฺถ
ฉพฺพณฺณรํสิ นิวหํ ทิสิ ปูรยโนฺต,
สโมฺพธิโต นวม ผุสฺสช ปุณฺณมายํ
ลงฺกาตลํ วิชยิตุํ นภสา’คมาสิ;

๕๑๒ พฺรหฺมาสุรามร ผณิ ครุฬา จ สิทฺธ
วิชฺชาธราทิ ชนตา สหปาริสชฺชา,
เกตา’ตปตฺต ฆฏ ทีปุรุ โตรเณหิ
ปูชํ อกํสุ มหตึ คคนายนมฺหิ;

๕๑๓ ลงฺกงฺคนา อุรสิ ภาสุร ตาร หาร
สงฺกาส สีตล มโนหร นีร ปูรา,
ตสฺมึ มหาทิปท วาลุก นาม คงฺคา

ภุมฺชฺฌคาสิ ชน เนตฺต หราภิรามา;

๕๑๔ ตสฺสาวิทูร สุจิ รมฺมตเร ปเทเส
อายามโต มิตติโยชน วิตฺถเตน,
จตฺตาริ คาวุตมิตํ นยนาภิรามํ
อาสาร สีตชล นิชฺฌร ภุริโฆสํ;

๕๑๕ มุตฺตาลิปาลิ ขค คีติช มิสฺสราคํ
สมฺมตฺต จิตฺต มิคสงฺฆ นิเสวิตํ ตํ,
นจฺจนฺต เนกสิขิ สงฺคต ปาทปิณฺฑํ
อุยฺยานมาสิ อรุนาควนาภิธานํ;

๕๑๖ รมฺมํ ตทา รตนทีปวรมฺหิ ลงฺกา
โลกาภิธาน หริกณฺฑก ยกฺขทาเส,
โอทุมฺพเร สุมนกูฏก ตณฺฑุเลยฺย
เสเลสุ มารคิริ มิสฺสกริฏฺฐนาเม;

๕๑๗ เย'เณฺญปิ สนฺติ คิรโย วนรามเณยฺยา
คงฺคา นที คิริคุหา สิกตาตลา จ,
ตตฺถาวสนฺติ รหสา ผรุสานิรุทฺทา
ปาณาติปาต นิรตา สฐกูฏ ยกฺขา;

๕๑๘ สงฺคมฺม เต มหติ นาควนมฺหิ ตมฺหิ
สมฺมนฺตยึสุ สภฏา สห ปาริสชฺชา,
ตวํ โก'สิ เร! อิติ ปโร อปรํ ขเรน
ติเกฺขน วาทกณเยน อรุนฺตุทนฺตา;

๕๑๙ ยุชฺฌึสุ เต อติตรีตร การเณน
วาเกฺยน ยุทฺธ ปริรทฺธ ปคฺพฺภิตตฺตา,
สงฺขาภิตาปค ปตีว'นวฏฺฐจิตฺตา
สารมฺภคพฺพิตมนา ปริราวยนฺติ;

๕๒๐ ตสฺมึ ขเณ'ภิมตโท สุคโต นภมฺหิ
อาคมฺม เตส'มนุกมฺปิต มานเสน,
โคปานสี สม มโนหร รํสิมาลิ
ตตฺถจฺฉิ เข คุณมณี มณิกณฺณิกาว;

๕๒๑ เตสํ ชิโน กลหวูปสมาย เหตุ
มาเปสิ วุฏฺฐิ ติมิรา'นิลสีตภีตึ,
ตตฺถาสิ คชฺชิตฆโน สุรจาปขิตฺต
ธาราสเรหิ วิตุทํ นิสิวาร สงฺฆํ;

๕๒๒ อนฺธาว เต ฆนตเร ติมิเร นิมุคฺคา
มุฬฺหา ทิสญฺจ วิทิสํ น วิทึสุ ภีตา,
จณฺฑานิลุทฺธฏ มหา คิริกูฏรุกฺข

สมฺปาต ภีต รุทิตา คติเมสยนฺติ;

๕๒๓ สีเตน เต อถ ทิเช ปริโกฏยนฺตา
อโญฺญญฺญคตฺตมวลมฺพ ปโรทยิํสุ,
รูปานิ เนกภยทานิ จ โฆสณานิ
วตฺติํสุ เตน วิวิธํ ภยมาสิ เตสํ;

๕๒๔ พุทฺธาปิ ทุกฺขิตมนา ปรทุกฺขเกน
กสฺมา กโรนฺติ อนยํ'ติ น จินฺตนียํ,
โลโก หนาติ วิฏปิ ผลทาน เหตุ
สเตฺถน โสม ริปุคาหก วาสรมฺหิ;

๕๒๕ สตฺถา ตโต ตมนุโท สภเย สโสเก
ทิสฺวาน คุยฺหก ชเน กรุณายิตโตฺต,
วุฏฺฐิํ ตมญฺจ ปวนํ ปณฺฑิตฺว สพฺพํ
ทเสฺสสิ อตฺตมขิลํ ทุมณีว ขมฺหิ;

๕๒๖ ทิสฺวาน เต มุนิวร'ญฺชลิ ปงฺกเชหิ
สเชฺชตฺว สีส สรสี อิทม'พฺรุวิํสุ,
ยาจาม โน'ภยปทํ ภวโต สกาสา
ทาเสสุ ธีร กรุณํ กรณียเมว;

๕๒๗ เอวํ ตทา'วจ ชิโน มธุรสฺสเรน
อามนฺต เต นิสิจเร'วนเต สเมกฺข,
ตุเมฺห ททาถ ยทิ ฐานมเมกเทสํ
สเพฺพ อเปนฺตี ฆนวาตช สีตทุกฺขา;

๕๒๘ เชฺชวมีติม'ปยาติ กโรม โภ ตํ
คณฺหาหิ ธีร ยทิ อิจฺฉสิ สพฺพทีปํ,
วตฺวาน เตหิ ปริทินฺน ฉมาย มโคฺค
โอคมฺม ตตฺถ ปุถุ ปตฺถริ จมฺม กณฺฑํ;

๕๒๙ ตสฺมิํ นิสชฺช กสิณํ สมาปชฺช เตโช
ชาลากุลํ ชลิต มคฺคีมมาปยี โส,
โส ธูมเกตุ คคนุคฺคต ตุงฺคสิโงฺค
สนฺทฑฺฒยํ คิริวนานฺ'รุโฆสยโนฺต;

๕๓๐ รุเกฺขหิ รุกฺขวน ปพฺพต ลงฺฆเนน
สาขามิเค จ วิหเค อนุพนฺธยํ'ว,
เวสฺสานโร วนมรู มิคสูกเร'ปิ
สนฺธาวิ คุยฺหก ชเน อิติ จินฺตยโนฺต;

๕๓๑ ทิสฺวาน ตตฺถ ปจฺราตน วิปฺผุลิงฺค
สมฺมิสฺส ชาล ทหนํ คุหกา สเมจฺจ,
ธาวุํ วิกิณฺณกจ พปฺปชล'ทฺทเนตฺตา

ทารตฺตเชหิ สหิตา คติเมสมานา;

๕๓๒. สมฺพุทฺธเตช ปริทฑฺฒ สรีรจิตฺตา
อาหจฺจ สาครตฏํ ปริธาวมานา,
ตสฺมิมฺปิ เต ปวิสิตุํ สรณํ น ลทฺธา
ฉมฺหิ ตโต สปทิ สนฺนิปตึสุ สเพฺพ;

๕๓๓. ทิสฺวาน เต มุนิวโร สหเย สโสเก
รมฺมํ ตทา ชลธิมชฺฌคตํ มหนฺตํ,
อิทฺธีหิ เสหิ คิริทีปมิ'ธานยิตฺวา
อาโรปยิตฺว นิขิเล ปุน ตตฺถ'กาสิ;

๕๓๔. ภเตฺววเม'สมสโม'ปสมนฺต'มีตึ
ตเตฺถว ภาสุรตโร ภควา นิสีทิ,
พฺรหฺมามรา'สุรผณี ครุฬาทิ สิทฺธา
สงฺคมฺม'กํสุ มหตึ มหม'คฺครูปํ;

๕๓๕. เทเสสิ สํสทิ ชิโน สุติสาธุ ธมฺมํ
ตสฺมึ สทาสวนฺทํ สิวทํ ชนานํ,
สุตฺวาน เนกสตโกฏิ ปมาณ ปาณา
ลทฺธา ตทา สมภวุํ จรธมฺมจกฺขุํ;
๕๓๖. ตสฺมึ ทิเน สุมนกูฏ วราธิวาโส
เตชิทฺธิพุทฺธิวิภโว สุมนาภิธาโน,
เทโว ปสนฺนหทโย รตนตฺตยมฺหิ
สมฺปาปุณิตฺถ ปฐมํ ผลมุตฺตมํ โส;

๕๓๗. อฏฺฐาย ตุฏฺฐวทโน กตปญฺชลีโก
มฺโคฺค ชินคฺค นขรํสิ ปโยทธิมฺหิ
วนฺทิตฺว เอวมวจา'ตุล วีร ธีร
โลกคฺค ปุคฺคล วรํ ทท สามิ ธีส;

๕๓๘. ภาโสสฺมิ เต จรณ ปงฺกช ปูชโกหํ
สทฺธาทยาทิ วิภโว ตนโย'หมสฺมิ,
ตุเมฺห วินา ขณลวํ วสิตุํ น อิจฺฉ
ตสฺมา ททาตุ ภควา มม ปูชนียํ;

๕๓๙. สุตฺวาน ตํ ธิติมตี ปริมชฺช สีสํ
สํสตฺต ฉปฺปท สโรรุห สนฺนิเภน,
หเตฺถน นีล สก กุนฺตล ธาตุมุฏฺฐึ
ทชฺชาถ โส มณิมเยน กรณฺฑเกน;

๕๔๐. ปคฺคยฺห พาหุยุคเลน ฐิโต นมิตฺวา
มุทฺธา ทธาสิ มกุฏํ วิย ปีณิตโตฺต,
กตฺวา'ถ โส วร มหํ ติทิเวหิ สทฺธิ

’มเปฺปตฺว ธีร ผริภุตฺต วสุนฺธรายํ;

๕๔๑ โส’กาสิ นีลรตเนหิ มหารเหหิ
อุเพฺพธโต รตน สตฺต ปมาณ ถูปํ,
นาเถ ธรนฺตสมเยว ปติฏฺฐหี โส
ถูโป ติโลกสุขโท มณิ กามโท’ว;

๕๔๒ ปจฺฉา ติโลกสรเณ ปรินิพฺพุตมฺหิ
ขีณา สโว สมหิโม สรภุ ยติโนฺท,
อาทาย ตํ จิตกโต ชินคีวธาตุํ
ตสฺมึ นิธาย’กริ พารส หตฺถถูปํ;

๕๔๓ ลูฟ้าภยหฺววนิโป สมเย’ปรสฺมึ
พตฺตึส หตฺถม’กริยตฺถ วโรรุถูปํ,
ทุฏฺฐาทิคามณิ นุโป ทมิเฬ หนโนฺต
กาเรสิ กญฺจุกมโถ จตุสฏฺฐิหตฺถํ;

๕๔๔ เอวํ ส สีหลมหาสรมชฺฌรูฬฺหํ
เสตมฺพุชํ’ว มธุปาวลิ เสวนียํ,
ภุมงฺคนา กรตเล สิตวิตฺถลีโล
ถูโป ททาตุ มสโมปสมํ ชนานํ;

๕๔๕ ลโงฺกปสคฺคม’วธูย วิธาย เขมํ
ลงฺกํ นิชาย วรกุนฺตล ธาตุยา ตํ,
กตฺวาน ภาสุรตรํ มุนิ มงฺคลาย
ปายาสิ ตารก ปเถ’นุรุเวลเมว;

๕๔๖ ตสฺมึ วิธาย พหุวิมฺหิต ปาฏิเหรํ
เภตฺวา สสิสฺสกิ’สิโน ปุน ทิฏฺฐิชาลํ,
ทตฺวาน นิพฺพุติปทํ สหสิสฺสกสฺส
นิพฺพาณ สุนฺทร ปุรํ ปริปูรยิตฺถ;

๕๔๗ ตมฺหา วิกาสิต กุเสสย กานนาภ
วีตาสเวหิ นิวุโต สุคเตภคามี,
ปายาสิ ราชคห คามี’มุทารมคฺคํ
เวเนยฺย ชนฺตุ กมลากร ภานุรูโป;

๕๔๘ ตสฺมึ คเต ชินวเร วร พิมฺพิสาโร
ปูชํ อกาสิ มหตึ สห เทวตาหิ,
ตสฺมิญฺหิ สํสทิ ลภึสุ อนปฺปปาณา
มเคฺค ผเล จ สรเณ จ ปติฏฺฐหึสุ

๕๔๙ ราชา ตโต วิปุล เวลุวนาภิรามํ
สาลงฺกตํ วิวิธ ปาทป มณฺฑเปหิ,
ปาทาสิ ทกฺขิณกเร ชลปาตเนน

กตฺวา ธราธรธรํ หิมวณฺจ กมฺปํ;

๕๕๐ ตสฺมึ สมนฺตนยโน นยนาภิราโม
ภุตึ ชนสฺส สตตํ อภิวฑฺฒยนฺโต,
ธมฺมมฺพุ วุฏฺฐิ นิกรํ ปริวสฺสยนฺโต
วสฺสํ วสี อทุติโย ทุติยมฺหิ วเสฺส;

๕๕๑ เทวินฺท โมลิ สมลงฺกต ปาทปีโฐฺฐ
โลกสฺส อตฺถจรเณ สตตาภิยุโตฺต,
ตเตฺถว โส หิ ตติเย’ปิ จตุตฺถวเสฺส
วาสํ อกาสิ สุคโต สิริสนฺติวาโส;

๕๕๒ โลกสฺส ธมฺม ม’มลํ สตตํ วหโนฺต
สาวตฺถิยํ รุจิร เชตวเน’ภิราเม,
วาสํ อกาสิ สุขโท มุนิปญฺจมสฺมึ
เวเนยฺย สตฺตสมยํ สมุทิกฺขมาโน;

อิติ ลงฺกาย ปฐมา’คมนํฯ

๕๕๓ อถ ภควติ ตสฺมึ เชตนาเม วนสฺมึ
นิวสติ สติลงฺกา มงฺคลา’วาสรูปา,
อุปวนมิว นาเก นนฺทนํ เทวตานํ
อมร อุรควาสา รมฺมรูปา พภูว;

๕๕๔ ตุหิมติ รุจิรสฺมึ วฑฺฒมานาทิ เสเล
มธุร สลิลวาเห รมฺมกลฺยาณิกาโท,
อุทธิ ภุชควาเส นาคทีปนฺติเก จ
มหติ มหิม ยุตฺตา นาคสงฺฆา วสนฺติ;

๕๕๕ ปจุร มหิม ยุโตฺต วฑฺฒมานาจลสฺมึ
อธิปติ ภุชคานํ อาสิ จูโลทรโวฺห,
มหุทร อิติ นาโม นาคทีโปทธิมฺหิ
นิวสติ อถ เตสํ ปพฺพเตโยฺย’รคิโนฺท;

๕๕๖ อิตร ภุชค รโญฺญ ธีตรํ นาคกญฺญํ
ปิยตรม’ภิรูปํ’กาสิ ทารํ ตทา หิ,
อถ จ ทุหิตุยา โส ทียมานํ ททโนฺต
รุจิร มณีมยคฺฆํ อาสนญฺจาปทาสิ;

๕๕๗ ทุหิตริ มตกาเล เต’ถ ปลฺลงฺกเหตุ
ชลช ถลช นาคา ยุทฺธสชฺชา อเหสุํ,
อถ ถลช ภุชงฺคา ภงฺคกโลฺลลมาลา
สทิส ลูลิต จิตฺตา คพฺพิเตวํ รวนฺติ;

๕๕๘ อิมฺ’ทธิช ผณีนํ กิตฺติ สมฺปตฺติยา โน

อปิ ยสปริวารา กึ พเลนิทฺธิยา กึ,
อหมหมีติ คพฺพา กึ กิมิสฺสาย เตสํ
ภวติ ติมิร’รีนํ ภานุมคฺคุนฺนตี กา;

๕๕๙ อถ ชลช’ลคทฺทา คชฺชนํ คชฺชยนฺตา
ภยชนก ปคพฺภา โผฏฺยนฺตา ภูชานํ,
อหมห ปภู เร!เร! ปพฺพเตยฺยาน’เมตํ
ปฏุตรฑสิโตฏฺฐา กกฺข’เพ๊วํ รวนฺติ;

๕๖๐ ปฏุตร ครฺนาทา ตาว คชฺชนฺติ ทนฺตี
นยน ปถมุ’เปเนฺต ยาว กณฺฐิรวานํ,
ตถริว ถลชาตา ชุมฺหยนฺตา สมคฺคา
นยน ปถคตา โน สุญฺญทปฺปา ภวนฺติ;

๕๖๑ อิติ ตทุภยเสนา ฆฏฺฏยนฺตา’ญฺญมญฺญํ
วิวิธ ปหรโณฺห อุคฺคิรนฺตี คิรนฺติ,
สตต ขุภิต เวลา สาครูมีว ภนฺตา
ลุลิต ลุลิต จิตฺตา ยุทฺธนินฺนา ฐิตาสุํ;

๕๖๒ อถ ตทหุ มุนิโนฺท ยามินียาม’มเนฺต
ปตินิย มติชาลํ โลกโมโลกยโนฺต,
สมร วสคตานํ โภคีนํ ภาวิภุตึ
ตทุปริ จ’ภิวุทฺธึ ปสฺสิ ลงฺกาตลสฺส;

๕๖๓ อถ มุนิ มธุมาเส’โปสเถ กาลปเกฺข
กต นิขิล วิธาโน คยฺห สงฺฆาฏิกาทึ,
อนุคติกมุทิกฺขํ ปญฺจเนโตฺต สมนฺตา
สุมน สุมน นามํ ปสฺสิ เทวํ สมิทฺธึ;

๕๖๔ ตทหุ สุมนเทโว เชตนาเม สุรมฺเม
อธิวสติ วิหาเร ทฺวารโกโฏฺฐปกเฏฺฐ,
ฐิต วิฏป สมิเทฺธ ขีริกาปาทปสฺมึ
สุคต มภินมโนฺต อนฺวหํ ปูชยโนฺต;

๕๖๕ ตมสมฺมุนิ ทิสฺวา’มนฺตยิตฺวา’คเต ตํ
อิทมวจ มยา โภ สทฺธิมาคจฺฉ ลงฺกํ,
สห ตว ภวนมฺหา ปุพฺพวุตฺถปฺปเทเส
ตว ภวติ ปติฏฺฐา โภคินญฺชา’ภิวุทฺธิ;

๕๖๖ อถ มุนิวจนํ โส มุทฺธนาม’คฺคเหตฺวา
สมุทิตหทโย ตํ รุกฺขมุทฺธจฺจ มูลา,
สุคตมุปริ กตฺวา ธารยโนฺต สุผุลฺลํ
พริหิ พริหิ ฉตฺตาการมาคา นภมฺหี;

๕๖๗ ทสพล ตนุภา’ภิสฺสงฺคมา โส ทุมโนฺท

ตรล มณีว นานา’ภาหิ สมฺภาวนีโย,
วิลสิต อิว สเพฺพ รุกฺขเสลาทโย’ปิ
อปคต สกวณฺณาวณฺณวนฺตา วิเรชุํ;

๕๖๘. ขค ภุชค สุราทิ มสฺสิตา ฉปฺปภาหิ
นิชปติ นิชชายา สฺวณฺณมญฺญาสุ มุยฺหุํ,
อสิต คคน มเชฺฌ โสภมาโน มุนิโนฺท
วิตต วิวิธ รํสี รํสิมาลีว คณฺฉิ;

๕๖๙. ชลท ปฏล สเณฺฑ วชฺฌมุทฺทาฬฺยิตฺวา
พหิ วิลสิตกาโย โสมฺมโทสากโร,ว
กตฺปริ ตรฺฉาโย โชตมาโน สมาโน
อุรค สมรฐานํ คนฺถฺวา’กาเส นิสชฺช;

๕๗๐. ฆนตร ติมิรํ โส อิทฺธิยา สงฺฆริตฺวา
ตหิมติรว ภีมํ โฆรสํรมฺภวนฺตํ,
อสนิ สต นิปาตํ วสฺสธารา กราลํ
อุรุตร ตต เมฆํ มาปยี สีตวาตํ;

๕๗๑. อิติ ติภุวนนาโถ ทปฺปิเต นาคสเงฺฆ
วิมท กรณ เหตุ ทสฺสยี เภรวานี,
อถ’ปคต ปคเพฺภ เต วิทิตฺวาน สตฺถา
อปนุทิ ภยชาตํ ตงฺขณํเยว ตตฺถ;

๕๗๒. อรุณ ตรณิโสภา เกตุมาลาวิลาสึ
สุภรุจิ มฺขวนฺทํ ลกฺขณากิณฺณคตฺตํ,
ติภว วิภวทายึ ตํ วิทิตฺวาน นาคา
จุตปหรณ หตฺถา วนฺทมานา มหึสุ;

๕๗๓. สิรสี นิหิตปาณี รตฺตปเงฺกรุเหหิ
วิกจ วทน เนตฺตา’มนฺท กญฺชุปฺปเลหิ,
สก สก ธต นานาวณฺณ วมฺมาทิเกหิ
วิวิธ กุสุมวตฺถา’มนฺท ทีปทฺธเชหิ;

๕๗๔. อุรค ภวนวาสา นาคกญฺญา สเมจฺจ
กุจ กลส สหสฺสํ ธารยนฺติ สลีลํ,
ลลิต กณก วลฺลิ ลีลมาธตฺต คตฺตา
ถุติ มุขร มุขา ตา สาธุ กีฬํ อกํสุ;

๕๗๕. อถ มุนิ อุรคานํ วิคฺคหํ ตํ สเมตุํ
สุติมน กมนียํ นิจฺฉรํ พฺรหฺมโฆสํ,
อชรมมร มคฺคํ สุปฺปสตฺถํ สุธิหิ
วรมติ วรธมฺมํ เทสยี นํ ผณีนํ;

๕๗๖. น โภ โภ สํสาเร ขลุ ภวติ สารํ ลวมฺปิ

วิเสสา ตํ สีตํ ชลิต ทหเน วิชฺชติ กทา,
สทา ราคํ โรคํ พฺยธติ ชนตํ เนกทุริตํ
ตถาปา’ยุํ ปาโต รวิรภิมุขฺสฺสาว สทิสํ;

๕๗๗ สุรีโร’ยํ พตฺติํส วิธ กุณโป สาร รหิโต
ปริตฺตํ โยพฺพญฺญํ กุสุม สทิสํ นิคฺคตสิริ,
ปหนฺตฺวา คนฺตพฺพํ ภวช วิภวํ สมฺภตมิทํ
อเถวํ สเนฺต โภ วรยติ ภวํ โก นุ หิ พุโธ;

๕๗๘ ปลาสี มกฺขี โกธูปห มโต มานวิภโว
ชโน’ตีโต’โต โภ ปยติ นรกํ ทารุณตรํ,
ผณี มชฺชาโร สา คุหก กปโย ภูย พหุโส
วเธนฺตโญฺญญฺญํ เต นนุภวมิทํ ทุกฺขม’นิสํ;

๕๗๙ ปุเร กาโก’ลุกา อถ วนภวา ผนฺทน อิสา
กริตฺวา’ฎฺฐาเน’ฆํ จิรมนุภวุํ ทุกฺขมนิสํ,
อโห กปฺปฎฺฐนฺตํ สรถ ทุริตํ เวรชมิทํ
น เหตฺถสฺสาโท โภ’ณฺมปิ กลเห เมตฺติม’มตํ;

๕๘๐ พลํ พาลานํ โภ สก สก วธาเยว ภวติ
อตีเตกา ขุทฺทา ลฎุกิกทิชา นฎฺฐตนยา,
คชํ พาลํ มตฺตํ ปวิธิ น พลํ โหติ สรณํ
อถฎฺฐาเน กิํ โภ กุรุถ วีริยํ ภุติ หนนํ;

๕๘๑ น ทุกฺขํ เตสํ เย วิคต กลหา เอกมนสา
อตีเต โภ ลาปา อฆฎฺต มานา เปยฺยวจนา,
สุขํ วาสํ’กาสุํ ยทหนิ ภวุํ เต’ถ วิธุรา
วสํ วฺยาธสฺสาคุํ ตทหนิ อโห!เมธค พลํ;

๕๘๒ อิติ ติขิณ สุธิมา กตฺตุเมเต สมเคฺค
อวทิ ปวร ธมฺมํ สาธุ วิญฺญุปฺปสตฺถํ,
อถ มุทิตมนา เต ปีณิตา ตสฺส นาคา
มณิมยม’ตุลํ ตํ อาสนํ ปูชยิํสุ;

๕๘๓ อถ มุนิ คคนโมฺพรุยฺห ภุมิปฺปเทสํ
ตรุณ รวิว ตสฺมิํ อาสเน อาสิ ภาสํ,
อถ ภุชคคณา เต ทิพฺพ ขชฺชาทิเกหิ
ปริวิสิย มุนินฺทํ สาธุ ธมฺมํ สุณิํสุ;

๕๘๔ อถ ชล ถลชานํ ตตฺถ ยุทฺธา’คตานํ
อคณิต ภูชคานํ’สีติโกฎี ภุชงฺคา,
วิมล สรณสีเล สุปฺปติฎฺฐา สุตฺฎฺฐา
อกรุ’มติมฺฬารํ สตฺถุ ปูชาวิธานํ;

๕๘๕ อถ มหุทร รโญฺคญฺ มาตุโล นาคราชา

มนินยนกนาโม รมฺมกญฺยาณเทสา,
อุรค สมร เหตู อาคโต นาคทีปํ
สุคตวร สรีรํ ทิสฺว นตฺวาลเปวํ;

๕๘๖ ยทิ สุคต! อิมํ ตฺวํ นาคโต อสฺส ฐานํ
มยมปคต ปาณา โหม ญตฺวา'ญฺญมญฺญํ,
รุธิรวห วิกิโณฺณ อสฺส ภุมิปฺปเทโส
ปสมิ ทหน ทิตฺตํ อมฺพุเทเนว ตํ ตฺวํ;

๕๘๗ มม ภคว! ปุราเม ทิฏฺฐปุพฺพํ ตเวตํ
รุจิร สิริสรีรํ รํสิชาลา'ภิกิณฺณํ,
อปิ สุมธุร ธมฺมํ เทสยเนฺต สุรานํ
ทสพล สุตปุพฺพํ อานุภาวญฺจ ตุยฺหํ;

๕๘๘ มหมสม ปุเร เต วิสฺสุโตเยว ทาโส
ยทิ มนสิ ทยา เต โหติ ทาเส ปุนา'ปิ,
ปวร รตนทีเป โหติ กญฺยาณิคงฺคา
มม วสติ ตหึ ตํ ทฏฺฐุกาโม'ภิยาเจ;

๕๘๙ อิติ ยติปติ ตสฺสา'ราธนํ ปคฺคเหตฺวา
สก ปริจิต ภุมฺยา เจติยตฺถํ วิธาย,
มณิมย ปริภุตฺตํ อาสนํ จา'ปิ เตสํ
ส สุมน ตรุ ราชํ ปูชนตฺถํ วิธาย;

๕๙๐ ทสพล ปริภุตฺตํ สพฺพเมตํ ภุชงฺคา
มณิริว รุจีทํ เต ธาตุโยเยว ตสฺมา,
มหถ นมถ นิจฺจํ มํว สคฺคา'ปวคฺคํ
ททติ อิติ จ วตฺวา โอวทิตฺวาน สตฺถา;

๕๙๑ นภตล'มุ'ปคนฺตฺวา เทวนาเค มเหนฺต
ทิสิ ทิสิ วิสรนฺต นีลปีตาทิ รํสิ,
มน นยน หรนฺต ชนฺตุนํ โลกสาโร
อคมิ รวิ'ว ขมฺหา เชตนามํ วิหารํ;

๕๙๒ อถ มนุชมรานํ นตฺตสิทฺธาทิกานํ
สตต'มมต ธมฺมํ เทสยนฺต ผณีนํ,
วนภวน สุรมฺม มงฺกุลเวฺห นคิเนฺท
อกริ มุนิ นิวาสํ ฉฏฺฐเม หายนมฺหิ;

๕๙๓ สุรปุรุปวเน'โถ ปาริชาตสฺส มูเล
อรุณ มุทุสิลายํ ภาสมาโน มุนินฺท
สุนิปุณ'มภิธมฺมํ เทสยนฺต สุรานํ
อกริ วรนิวาสํ สตฺตเม ตตฺถ วเสฺส;

๕๙๔ อถ สุขท มุนินฺท เชตนาเม วิหาเร

อวสิ วิมลปญฺญ อฎฺฐเม สารทสฺมึ,
อชร'มมร สนฺตึ ผสมาโน ปเรสํ
วิวิธ นย วิจิตฺตํ เทสนํ เทสยนฺโต;

อิติ ลงฺกาย ทุติยาคมนํฯ

๕๙๕. เอวํ ชิโน เชตวเน วสนฺโต
นีสฺสาย สาวตฺถิปุรํ วิหาสิ,
สา กีทิสี อาสิ ปุรี ตทานี
ตํ กีทิสํ เชตวนํ วิหารํ;

๕๙๖. ภูมงฺคนายาหิต อุตฺตมเงฺค
ภาสนฺต นานารตนาภิรามา,
วิสาลโมลีว วิสาลโภคา
สา ชมฺพุทีปมฺหิ พภูว รมฺมา;

๕๙๗. สิรีนิเกเต สิริมาวหนฺตี
วิราชเต ยา วสุธา ตลสฺมึ,
สา เทวราชสฺส'มราวตี'ว
รญฺญ กุเวรสฺส'ลกาว รมฺมา;

๕๙๘. สา ปุญฺญปญฺญาลุ ชนาธิวุตฺถา
โสณฺณาทิ ปุณฺณาปนากิณฺณวีถี,
อุตฺตุงฺค มาตงฺค ตุรงฺค รงฺคา
สา ราชเต กญฺจน มนฺทิราลี;

๕๙๙. วราช สา ภาสุร ราชปุตฺตา
ปุญฺญงฺคนาลาส วิลาสยนฺตี,
เวทงฺคปารงฺคต วิปฺปจารา
ทฺวิปญฺจ สเทฺทหิ จ นิจฺจโฆสา;

๖๐๐. อเนกสิปฺปี สต สมฺปกิณฺณา
นานาทิสาหา'คต สตฺถวาหา,
ปหุฏฐขีณาสวปาทปูตา
พภาส สา มงฺคล มนฺทิรํ'ว;

๖๐๑. ภวนฺตเร โย จริยํ จรนฺโต
สุโว'ปนิสฺสาย วสํ คุเณน,
ยญฺญงฺคสาขึ มตสีนปตฺตํ
อกา สมิทฺธํ ผลปลฺลเวหิ;

๖๐๒. อิทานิ ปตฺวาน ภวสฺส อนฺตํ
นิสฺสาย ยํ โส วสเต มุนินฺโท,
ตสฺสา คุณํ โก หิ อเสสยิตฺวา
กเถติ สา วสฺสู'ปมาย ตสฺสา;

๖๐๓ตโสฺสปกเฎฺฐ รตนํว'นคฺฆํ
มโนหโร อุตฺตมสตฺตเสวิ,
ชนานมากขิงตโท วิหาโร
พภุว เชตาทิ วนวฺหเยน;

๖๐๔สฺมผุลฺล ปุปฺผรส โมทิต ฉปฺปทาลี
ฌงฺการ นาท ปริวาทิต ตนฺตินาทา,
สมฺมตฺต'นนฺต ทิช กุชิต คีตวนฺตา
ติฎฺฐนฺติ ยตฺถ ตรโว นฏกาว เฉกา;

๖๐๕ขีรณฺณวาหริย โธวิย ขีรนีรา
โสเสตฺว สชฺฌุมลเย สสิกนฺติ มสฺสํ
ยโตฺถกิริตฺว ตนิตา วิย วาลุกาโย
สา มาลกาวลิ พภาส ปโยทธิ'ว;

๖๐๖วิโชฺชตมาน รตนปฺปมฺขานนมฺหิ
โสปาน มาล ปทคณฺฐิทฺเชหิ หาสํ,
กเตฺวว เทวภวนานมหํ วิราค
วนฺตี'ติ คนฺธกุฎิ ยตฺถ ปหาสยิตฺถ;

๖๐๗กุมฺมาร คคฺคริ มุโข'ปริ สมฺปปุณฺณา
องฺคาร กนฺตร วินิคฺคต ชาลกาว,
สมฺพุทฺธเทห ปรินิคฺคต รํสิมาลา
ทายคฺค นิคฺคต กรา วิสรนฺติ ยสฺมิํ;

๖๐๘ตุเมฺห สราค ชนสงฺคมโต'ติ คีตา
ธญฺญา มยนฺตี วิมเลหี สมงฺคิตตฺตา,
ตุฎฺฐาว หาส มกรา สุรปาทปานํ
ราเชนฺติ ยตฺถ ยตินิสฺสิต ปาทปินฺทา;

๖๐๙ปุนฺนาค นีป วกุล'ชฺชุน ราชรุกฺข
นาคา'ค จูต ยุคปตฺตก จมฺปกานํ,
ปุปฺผาภิกิณฺณ ธรณี รตเนหิ นานา
ปจฺฉนฺน ทิพฺพภวนํ วิย ภาติ ยตฺถ;

๖๑๐พฺรหฺมาสุราสุร นโรรค ลิงฺคิสิทฺธ
วิชฺชาธราทิ ชนตา กตวนฺทเนหิ,
เตเหว ฆุฎฺฐ ถุติมงฺคล คีติกาหิ
ยโตฺถปคาน มนเนตฺตคณา มุเทนฺติ;

๖๑๑นิโคฺฆสิตามล สุสีตล นิชฺฌเรหิ
สมฺมตฺต เนกทิช ฆุฎฺฐ ชลาสเยหิ,
กิญฺชกฺข ปตฺต ปริกิณฺณ สิลาตเลหิ
ตุสฺสนฺติ ยตฺถ สตตํ ยตีนํ มนาติ;

๖๑๒ โย เนก กปฺป สต สญฺจิต ปุญฺญราสิ
หิตฺวา'มิตํ กปิลวตฺถุ มหาสิริมฺปิ,
อาคมฺม ยตฺถ นีรโต สุคโต มเหสิ
โก ตตฺถ ภุติ มตุลํ กถิโก กเถติ;

๖๑๓ ตสฺมึ ชิโน วสติ เชตวเน วิหาเร
อิโนฺท ยถา รุจิร นนฺทน กานนมฺหิ,
พฺรหฺมา'ว พฺรหฺมภวเน สปิตามเหหิ
ตาราวลี ปริวุโต คคเน'ว วโนฺท;

๖๑๔ ตฺทาคมฺม มหานาโค มณิ อกฺขิกนามโก,
ลงฺกาโต ชินปาทสฺมึ ผณึ ปเจฺจท'มพฺรุวิ;

๖๑๕ สมฺพุทฺธา ธีร โลกสฺมึ โลกสฺสตฺถาภิวุทฺธิยา,
ชายนฺติ สามิ ตุมฺหากํ ทยายโนฺต'คธา มยํ;

๖๑๖ เตน เม ทาสภูตสฺส สํสารนฺทุฆรา ถิรา,
มุตฺตึ ยทิจฺฉเส มยฺหํ คหณียํ นิมนฺตณํ;

๖๑๗ สุตฺวาน ตํ มหานาโค มหานาค นิมนฺตณํ,
ปฏิคฺคเหสิ ตํ ตุณฺหีภาเวน กรุณาย โส;

๖๑๘ ญตฺวา ตํ สุมโน นาโค ลหุมาคมฺม สีหลํ,
กฬฺยาณาปคปสฺสมฺหิ มโนนนฺทน ภุตเล;

๖๑๙ สชฺฌุ กมฺพุมณิ มุตฺต ปวาล วชิรามเย,
วหารเห มหาถูเน ฆฏกาหึ นิธาปิย;

๖๒๐ ทตฺวา ตุลาทโย เสส มนฺทิรเงฺค ตเถว จ,
วิฏงฺก วฺยาล สีหาทิ ปนฺติโย'ปิ ตเถวหิ;

๖๒๑ สาตกุมฺหมยา'เนก จิเตฺตหิ สาธุ จิตฺติตํ,
นิมฺมาย โคปานสิโย ปกฺขปาเส จ กณฺณิกํ;

๖๒๒ สิงฺคิ นิเกฺขน สิงฺคญฺจ ฉทนินฺทมณีหิ จ,
โสณฺณ กิงฺกิณิ มาลาโย กณฺณมาลา จ มาปิย;

๖๒๓ จิตฺตวิตานํ พนฺธิตฺวา มุโตฺตลเมฺพ ตหึ ตหึ,
กตฺวาน คนฺธทาเมหิ ปุปฺผทาเมหิ สงฺกุลํ;

๖๒๔ อินฺทนีลมยํ ภุมิ มเชฺฌ'นคฺฆ มหาสนํ,
มาเปสิ ปริโต เสส ภิกฺขูนญฺจ สุภาสเน;

๖๒๕ รตเนเห'วาปสฺสเย เวทิกา เอฬิกามเย,
มุตฺตา วาลุก สงฺกิณฺณํ มาลกญฺจ มโนรมํ;

๖๒๖ สตฺต รตน สมฺภุต โตรณู'ปริ โตรเณ,

สนฺตีร กุสุมา’กิณฺณ หาฏกาทิ ฆฏากุลํ;

๖๒๗.มนก ราคทฺธชากิณฺณ วิตาน สมลงฺกตํ,
ทีป ธูปาลิ สงฺกิณฺณ คนฺธปุปฺผ สมากุลํ;

๖๒๘.เอวมาทิหิ เนเกหิ วเณฺณหิ สมลงฺกตํ,
มาเปตฺวา มณฺฑปํ เสฏฺฐํ เทวมณฺฑป สนฺติภํ;

๖๒๙.สีต วาลุก สญฺฉนฺนํ มุทุ ปาทปฎฺตฺถตํ,
มาเปเตฺววํ มหามคฺคํ สุรญฺชส สมญฺชสํ;

๖๓๐.สญฺจินิตฺวาน เต นาคา ขชฺช โภชฺช ผลาผเล,
ทิพฺพนฺนปาเน ปจฺเร ปฏิมคฺคํ คมุํ ตทา;

๖๓๑.ตฺโต การุณิโก นาโถ โพธิโต อฏฺฐเม สเม,
เวสาข ปุณฺณมาสิมฺหิ สนฺนิปาติย สาวเก;

๖๓๒.เอถชฺช ภิกฺขโว ลงฺกํ นาคานํ’นุคฺคหาย โภ,
มณิอกฺขิโก นิมเนฺตสิ ปสโนฺน พุทฺธสาสเน;

๖๓๓.สุตฺวาน วจนํ ตสฺส สมฺพุทฺธสฺส สิรีมโต,
อสฺสวา เปสลา ภิกฺขู ปจฺจโสฺสสุํ สมาหิตา;

๖๓๔.สาริปุโตฺต ตโต เถโร ปญฺญาย’คฺค ธุรนฺธโร,
ปตฺตจีวรมา’ทาย อคมา ชินฺ’ปนฺติกํ;

๖๓๕.โมคฺคลฺลาโน มหาเถโร ทุติโย อคฺคสาวโก,
ปตฺตจีวรมาทาย โสปาค ชิน สนฺติกํ;

๖๓๖.ธูตปาโป ธุตงฺคโคฺค มหากสฺสป นามโก,
ปตฺตจีวรมาทาย อาคมา ชินสนฺติกํ;

๖๓๗.สาสเน วินยญฺญู นมโคฺค’ ปาลิวฺหโย ยต,
ปตฺตจีวรมาทาย ชินนฺติกมุ’ปาคมิ;

๖๓๘.ทิพฺพจกฺขูนมโคฺค โย รุทฺธปาปาริ ทปฺปโก,
เถโร’นุรุโทฺธ วรโท โสปาค มุนิสนฺติกํ;

๖๓๙.มณิว กามโท กามมุ’ปวาโน’ติ วิสฺสุโต,
ญาณี คณี ทกฺขิเณโยฺย เถโรปาค ชินนฺติกํ;

๖๔๐.พกฺกุโล วิมโล สีล สมาธาทิ คุณากโร,
อาคโต สปริกฺขาโร ภิกฺขูนํ สมิตึ ตทา;

๖๔๑.พุทฺธสาสน โธรโยฺห เถโร องฺคุลิมาลโก,
สหา’คนฺตุํ มุนิเนฺทน สนฺนโทฺธ สหสา คโต;

๖๔๒ สาสโนทย เสลเคฺค สูริโย วิย ภาติ โย,
โส’ยํ ราหุลเถโร’ปิ ลหุ’คา ปิตุ สนฺติกํ;

๖๔๓ ภทฺทาจาโร ภทฺทิยโวฺห เถโร ภทฺทฆโฎ วิย,
ปากโฎ ภุวเน โส’ปิ คโต สมฺพุทฺธ สนฺติกํ;

๖๔๔ เทวทุทฺโม’ว โลกสฺส โย ททาติ’จฺฉิติ’จฺฉิตํ,
ชิโนรโสปิ เสลโวฺห คโต สมฺพุทฺธสนฺติกํ;

๖๔๕ ยามินี สามิโก’วาติ ภาติ โย สาสนมฺพเร,
มหานาม มหาเถโร โสปาค มุนิสนฺติกํ;

๖๔๖ มโนสิลาตลคฺคมฺหิ ชุมฺหมาโน’ว เกสรี,
สุภูติวฺห มหาเถโร พุทฺธุปนฺติก มาคโต;

๖๔๗ พุทฺธสาสน ฉทฺทนฺต สรสี สารโส วิย,
วิสุสฺโต ติสฺสเถโร’ปิ คโต ภิกฺขุสมาคมํ;

๖๔๘ ชินสาสน สมฺผุลฺลสรสีรุห มชฺฌโค,
มธุพฺพต นิโภ ราธเถโร’ปิ สหสา คโต;

๖๔๙ ภคุ ทโพฺพป’เสโน จ โกณฺฑญฺญ’สฺสชิ สีวลิ,
เอเต ชินตฺรชา เถรา คตาสุํ มุนิสนฺติกํ;

๖๕๐ กุมารกสฺสโป ปุโณฺณโสโณโสภิต เรวตา,
เถราเปเต อภิญฺญาตา คตาสุํ สตฺถุสนฺติกํ;

๖๕๑ วงฺคีโส สาคโต นโนฺท ภารทฺวาโช ควมฺปติ,
ปตฺตจีวรมาทาย คตาสุํ ชินสนฺติกํ;

๖๕๒ เอวมาทิ มหานาคา ปญฺจสต ชิโนรสา,
สมาคญฺฉุํ สหาคนฺตุํ มุนินา โลกสามินํ;

๖๕๓ ตโต โส ชคทานโนฺท กรุณายาภิราธิโต,
เมรุํ ปริกฺขิปโนฺตว อเนกชฺชุติ วิชฺชุยา;

๖๕๔ นิวาเสตฺวา สุทฺธรํสิ วิสรนฺตรวาสกํ,
ตสฺสูปริ ชิโน รตฺตํ พนฺธิตฺวา กายพนฺธํ;

๖๕๕ อจฺจุคฺคตํ มหาถูปํ จารุ จามีกรชฺชุติํ,
ปฏิจฺฉาทยมาโนว รตฺตกมฺพล กญฺจุนา;

๖๕๖ วณฺณ นิโคฺรธปกฺกํว สุรตฺตํ ปํสุกุลิกํ,
สงฺฆาฏิยา กริตฺวาน สคุณํ อุตฺตรียกํ;

๖๕๗ หุตฺวาน สุปฏิจฺฉโนฺต ปารุปิตฺวาน สาธุกํ,
ปตฺตตฺถาย ปสาเรสิ ชาลากุลกรญฺชิโน;

๖๕๘. โลกนาถปฺปภาเวน ตโต ปตฺตมธุพฺพโต,
ปาณิ สโรรุหสฺสโนฺต สมฺปโตฺตสิ ตมคฺคหิ;

๖๕๙. ตโต สสิสฺสโก นาโถ อุคฺคนฺตฺวา คคนงฺคนํ,
นานาวณฺณมฺพุเท ตตฺถ มทฺทโนฺต คนฺตุมารหภิ;

๖๖๐. ตโต สมฺพุทฺธ เทหสฺมา นิกฺขนฺตาสุํ ฉ รํสิโย,
เหมกณฺณิกโต ยาต มณิโคปานสี ยถา;

๖๖๑. พาณินฺทีวร ปุปฺผหิ เมว’กินฺทมณิหิ จ,
ฉาเทนฺติ วิย นกฺขตฺตา นีลํ’สุ มุนิเทหโต;

๖๖๒. จมฺปกุทฺทาลมาลาภี เหมจุณฺณมฺพเรหิ จ,
ปูรยนฺติ วิยาสงฺค ปีตํสู ชินเทหโต;

๖๖๓. ภณฺฑีปุปฺผกทเมฺพหิ โลหิตงฺกมณิหิ จ,
โลหิตาภา ปปูเรนฺติ ทิสา’คา มุนิเทหโต;

๖๖๔. หาร มลฺลิก มาลาหิ โสมํสุ ผลิกาทิหิ,
ปูรยนฺติ วิยาสงฺค โอทาตา มุนิเทหโต;

๖๖๕. ปิณฺชุมเณฺชฏฺฐราสีหิ ปทุมาภมณีหิ จ,
ทิสํ ฉาทยมานาคา มญฺชิฏฺฐาภา ชินงฺคโต;

๖๖๖. เนกินฺทจาป กิณฺณํว ทิวสํ รตนุตฺถตํ,
จิตฺตปฏํว มุญฺจนฺตํ มิสฺสาภาคา ชินงฺคโต;

๖๖๗. คิริกูฏ กูฏาคาร มตฺตา ฉพฺพณฺณ รํสิโย,
อาเวลเวลา ธาวนฺติ ทิปฺปมาเนตเรตรา;

๖๖๘. คจฺฉมานา’หนิตฺวาน จกฺกวาฬํ สิลุจฺจเย,
อุคฺคนฺตฺวา ปรโต ยนฺตี นีร นิชฺฌร สนฺนิภา;

๖๖๙. สมฺมุเข สมฺมุเข ตาโย รุกฺขปพฺพต อาทโย,
การยนฺตา สกํ วณฺณํ ธาวนฺตา’ปิ จ สินฺธโว;

๖๗๐. อุทฺธมุคฺคตรํสีหิ รญฺชิตา ชลทา ตทา,
นานาวเณฺณ ปุเนวาสิ นูตโน รวิมณฺฑโล;

๖๗๑. ชินปฺปหา ปวาเหสุ นิมฺคฺคา เทวตา คตา,
ปูเชตุํว นิชเตฺตหิ นานาวณฺณา สิยุํ ตทา;

๖๗๒. ปวิฏฺฐา พุทฺธรํสีนมนฺตรํ เทวธีตโร,
อสญฺชานีย มฺยุหึสุ มุหุตฺตํ อตฺตโน ธวํ;

๖๗๓. สุรา สฺโรรค พฺรหฺม สิทฺธ วิชฺชาธราทโย,
จามรจฺฉตฺตเกตุหิ ปูชยนฺตา ชินนฺตวคฺคํ;

๖๗๔ อคฺฆิกํ ปนฺติโย เกจิ โตรณูปริ โตรเณ,
ฌฎฺฐีปาลิโย ตนฺถ กโรนฺติ อภิโต’ภิโต;

๖๗๕ ปาทปเฏ ปตฺถรนฺติ วิตตฺวนฺติ วิตานเก,
ตตฺถูปริ อเนกานี กุสุมาโน’กิรนฺติ จ;

๖๗๖ อุตฺตมํ เทวโลกนฺนุยาติ โลกคฺคนายโก,
ยาติ กึ พฺหฺมโลกนฺนุ อมฺหากํ ภวนนฺนุ โข;

๖๗๗ ยตฺถ นุ โข เทวเทโว กสฺสนฺคฺคหพุทฺธียา,
ยาตี’ติ กงฺขิตา เกจิ สํสรนฺติ อิโตจิโต;

๖๗๘ ฐาเปตฺวา อภิโต มเคฺค มณฺฑเป รตนามเย,
สยนาสนํ ปญฺญเปตฺวา กาจิ ติฎฺฐนฺติ เทวตา;

๖๗๙ ตหึ ตหึ ปฎฺฐเปนฺตา สุธนฺต มธุโรทกํ,
ยาวมานา ชินํ เกจิ ติฎฺฐนฺติ จ มหนฺติ จ;

๖๘๐ เอวํ มหามเห นาโถ วตฺตมาเน อนูปเม,
ชลํ สมฺพุทฺธสิริยา นูตโน สูริโย วิย;

๖๘๑ พฺรหฺมเสนาภิโต ยาน พฺรหฺมาวาณ สหมฺปติ,
สุรเสนาภิโต ยาน สโกฺกว สมลงฺกโต;

๖๘๒ คฺคาลิมภิโต ยาน คหงฺคา มณิ สนฺนิโภ,
ธตรฎฺฐขคิโนฺทว หํสเสนาลิ ปุพฺพโค;

๖๘๓ อเปต ราคโทเสหิ วีตโมเหหิ สพฺพโส,
ปฎิสมฺภิทตฺต สมฺปตฺต สาวเกหิ อนุคฺคโต;

๖๘๔ เยสํ เยสํ มนสฺมึ ยํ ยมตฺถิ กิญฺจิ สํสยํ,
เตสํ ตํ ตํ ปณฺเทโนฺต เทสนาย สุธาสินํ;

๖๘๕ ตตฺถ ตตฺถานุรูเปน ปาฎิหาริย กมฺพุนา,
โลกสฺส นยนาลี โส โตสสฺสุสฺ นิมุชฺชยํ;

๖๘๖ สมฺปโตฺต’ลงฺกตํ ลงฺกมถาคุ ผณิโน ตทา,
ปฎิมคฺคํ กโรนฺตา เต ตตฺถ ตตฺถ มหามหํ;

๖๘๗ อุรคานมนฺตเร เทวา พฺรหฺมาสุํ เตสมนฺตเร,
เอวํ สมฺมิสฺสโก โลเก พฺรหฺมโลกา ปปูรยิ;

๖๘๘ เย ปสฺสนฺติ ชินํ ตตฺถ สสิสฺสํ สิริยา ชลํ,
สุลทฺธา เตหิ เนตฺตานิ เตสมกฺขีนิ โลจนา;

๖๘๙ เย สุณนฺติ ตทา ธมฺมํ ธมฺมิสฺสร ปภาวิตํ,
สุลทฺธา เตหิ โสตานิ เตสํ โสตานิ โสตกา;

๖๙๐. เย ลปนฺติ ตทา พุทฺธคุณญฺหิ คุณภูสณา,
สุลทฺธา เตหิ เว ชิวฺหา เตสํ ชิวฺหา รสญฺญูกา

๖๙๑. เย วนฺทนฺติ ชินํ ยนฺตํ สสงฺฆํ คคนงฺคเน,
สุลทฺธา เตหิ หตฺถานิ เตสํเยว ภุชา ภุชา;

๖๙๒. ตทา ตถาคตํ ทิสฺวา เย สนฺตุฏฺฐา ตถาคตํ,
ตถาคตานํ สเพฺพสํ โย โตโส โหตุ สพฺพทา;

๖๙๓. คโต กลฺยาณียํ นาโถ มเหนฺตวํ สเทวเก,
เตสํ ปูชาวิธานํ โก มุเขนเกน ภาสติ;

๖๙๔. ตโต คงฺคา มนุญฺญญฺหิ สมฺปตฺตํ ตํ สปุตฺตกํ,
ตรงฺค มุทุ พาหาหิ คเหตฺวา จรณมฺพุเช;

๖๙๕. ปาเท ปกฺขาลยิ สมฺมา เผณ ปุปฺผุปหาริกา,
ตโต ตโตตุํ คณฺหิตฺวา อกา เทหสฺสนฺคฺคหํ;

๖๙๖. ตโต โส ยาจิโต สตฺถา นาคสเงฺฆหิ วนฺทิย,
อคมา มณฺฑปํ รมฺมํ มโนนนฺทนมาวหํ;

๖๙๗. คนฺตฺวา มณฺฑป มชฺฌมฺหิ พุทฺธารห มหาสเน,
นิสีโทภาสยํ อาสา รวีว อุทยาวเล;

๖๙๘. ตโต ภิกฺขุ นิสีทึสุ ปตฺต ปตฺตาสเน ตทา,
พภาส มณฺฑปํ’ตีว สรํว ปทุมากุลํ;

๖๙๙. ชุนเนตฺตาลิโน’คมฺม วสี โสมฺมมุขมฺพุเช,
ปตนฺตา กุสลาโมเท คณฺหนฺตา ติตฺติโน คตา;

๗๐๐. ตถา สภิกฺขุกา นาคา มุนิโน รูปสาคเร,
เนตฺตินฺท มณินาวาหิ ปารํ คนฺตุํ น เต ปภุ;

๗๐๑. ตโต สสงฺฆํ สุคตํ สชโน มณิ อกฺขิโก,
สกฺกจฺจํ สกหเตฺถหิ อนฺนปาเนน ตปฺปยี;

๗๐๒. อโถนีต ปตฺตปาณิม’จฺจยิตฺวา ตถาคตํ,
ภตฺตินิโนฺน นิมเนฺตสิ เทสนตฺถานุโมทนํ;

๗๐๓. ตโต พฺรหฺมสฺสโร สตฺถา นิจฺฉรํ พฺรหฺมโฆสนํ,
วิญฺญาเปโนฺต ชเน สเพฺพ สกสเทฺทน เทสนํ;

๗๐๔. เทเสเสฺวํ ชิโน ธมฺม’มนิลาสนกาทินํ,
ปีติปาโมชฺช ชนนํ นิพฺพาณามต’มาวหํ;

๗๐๕. โภ โภ สุณาถ ภุชคา ภวสาครมฺหิ
ปาปารินกฺกมกรากุล ทุคฺคมมฺหิ,

มคฺคา ชนา ขลุ ลภนฺติ กทา ปติฏฺฐํ,
โอหาย พุทฺธคิรสารตรึ วิสาลํ;

๗๐๖. ลทฺธาน ทุลฺลภตรํ มุนิปาตุภูต
กาลํ จิเรน ภุชคา น ปมาทยิตฺถ,
ชาตี ชรา มรณ ทุกฺข ปริทฺทวา จ
สํสาริกสฺส น ตโตป’คตสฺส โหติ;

๗๐๗. ตารุญฺญมมฺพุชสิรึว ปริตฺตกาลํ
ปาณํ ตุสารลว’สารตรํ ชนานํ,
โภคํ ทธาติ ชลธิมฺหิ ตรงฺคภงฺคึ
นิจฺจํ มโน ทหติ โสกสิขีภิ นานา;

๗๐๘. ญตฺวาน ราคมิสโย’ปิ ขคา ทุปญฺญา
ถิรูปิ นาริกุสุเมสุปิ รูปคิทฺธา,
ปตฺตา’นยํ ขลุ ปุเร ปริหีน ฌานา
รูเป น รชฺชถ ตโต ขลุ สาธุปญฺญา;

๗๐๙. สทฺทานุราคมนุโคปิ ปุเร สิขณฺฑี
สุตฺวาน โมริ มธุรํ คิรมญฺชิตโงฺค,
วฺยาธสฺส หตฺถมคมาสิ ภเวสุ ตสฺมา
นเตฺถว สทฺทสมทุกฺขกรํ ชนานํ;

๗๑๐. โอหาย เนกกุสุเมสุ ปราคราคํ
มเตฺตภกุมฺภ มคมา มทคนฺธลุทฺธ,
ภิโงฺค ปภคฺค ตนุโก กริกณฺณตาลา
นเตฺถว คนฺธสทิสํ ติภเวสุ ปาสํ;

๗๑๑. คมฺภีร นีรธิภโว ปวฺราสโน’ปิ
มิโจฺฉ คิลิตฺว พลิสํ รสเคธเหตุ,
ปโปฺปติ ทุกฺขมตุลํ น รเสสุ สาต
มตฺถิติ มนฺตฺว ปชภาถ รเสสุ เคธํ;

๗๑๒. โภ พฺรหฺมโลกา’คต สุทฺธสโตฺต
พุทฺธตฺตเมว นิยโต อปิ โพธิสโตฺต,
ถิสงฺคมาย ปริหายิ สรชฺชโต’ปิ
ตสฺมา หิ ผสฺสสทิโส อนโย นวตฺถิ;

๗๑๓. เภรณฺฑ เปลก กปฺ’ทฺทก เหตุหีน
สตฺตาปิ ทานรุจิ ทานมณิปฺปภาวา,
ปตฺตา’ปวคฺค วรสารปุรํ ภุชงฺคา
โก นปฺปทาติ ธนิโก สิว’เมสมาโน;

๗๑๔. ปาเลตฺว สีลม’มลํ วิสกณฺฐิกาปิ
อินฺทสฺส นนฺทนวเน’สิ ปิยา มหสี,

ตสฺมา ปสตฺถวิภวํ ยทิ ปตฺถยโวฺห
ปาเลถ สีลม’มลํ ขลุ ชิวิตํ’ว;

๗๑๕. สโคฺค วิสาล รตนาลย สมฺปกิโณฺณ
สานนฺท’มนฺท สุรสุนฺทริ สุนฺทโร โส,
ผุลฺลมฺพุชากร วนาทิหิ นนฺทนีโย
ตตฺถามรา วิย’มรา’วิรตํ รมนฺติ;

๗๑๖. ตมฺหาปิ โภ รุจิร พฺรหฺมนิกาย ภุติ
รมฺมา ตโตปิ มหิตํ อมตํ วริฏฺฐํ,
ตสฺมาตฺตกาม นิรตา ชนตา สปญฺญา
ตณฺหกฺขยาย สตตํ วีริยํ กโรถ;

๗๑๗. เอวํ สทฺธมฺมมคฺคํ วรมติ สุคโต เทสยิ ปนฺนคานํ
สุตฺวา เต สมฺปหฏฺฐา มหมหมกรุํ นิชฺชราทีหิ สทฺธึ,
เตสํ เว เทสนายํ สุรวิฏปิ สมา สาตฺถิกา ตตฺถ ชาตา
โส นาโถ ตญฺจ ธมฺมํ ภควติ ตนยา เต จ โว ปาลยนฺตุ

กลฺยาณิ เทสาคมนํฯ

๗๑๘. นคาธิราเช สุมนาภิธาเน
วสํ สุเมโธ สุมนาภิธาโน,
เทโว ตทา’คมฺม สปาริสโชฺช
กลฺยาณิยํ ตตฺถ ผณีหิ สทฺธึ;

๗๑๙. ทตฺวา’ปวคฺคสฺส นิทานทานํ
สุตฺวาน ธมฺมํ สุติสีติภุตํ,
ปหฏฺฐจิโตฺต อุปคมฺม พุทฺธํ
นตฺวาห เอวํ กตปญฺชลีโก;

๗๒๐. น เว ผณีนํ นปิ มานุสานํ
นานิมฺมิสานํ น ปิตามหานํ,
หิตตฺถ เมวาขิล โลกนาถา
ชายนฺตี โลเก กรุณาคุณคฺคา;

๗๒๑. อโนฺตคธา นูน มยมฺปิ ตุยฺหํ
ทยาย ตสฺมา ผณีนํ วิเมสํ,
กโรหิ มยฺหํ ภวนมฺหิ ธีร
ปาทํ’สุนา’ตีว ปวิตฺตรูปํ;

๗๒๒. โย’ยํ นโค ทิสฺสติ’โต ปุรตฺถ
ภุมงฺคนา โมลิสิรึ วหโนฺต,
สมนฺตกูโฏติ สมนฺตจกฺขุ
ชานาติ โลโก วสตึ มเมตํ;

๗๒๓. โย นีล นานา วนราชิ ราชิโต
อาสาร ธารา คิริ นิชฺฌรากุโล,
อาปีต นีลารุณ ปลฺลวาวลี
ชิมูตกูโฏ วิย ภาติ อุคฺคโต;

๗๒๔. โย สินฺธุวารึ อุรสา ปเภชฺช
อาคมฺม เต ปาทปณาม เหตุ,
วิโชฺชตมาโน วิยจกฺกปาณิ
มหาติ ตุงฺคคฺค ธราธริโนฺท;

๗๒๕. ตุงฺคาวธู กุฏฺกิรีฏธารี
สามนฺต เสลินฺท จมูปตีโก,
โย’ยํ ธราธาร มหามหีโป
ร ราช ลงฺกา นครงฺคณมฺหิ;

๗๒๖. ปาโรห ทโนฺต จิตกูฏ กุโมฺภ
อเนก โสณฺฑิกฺข สวนฺติ หโตฺถ,
โย นิชฺฌราสาร มทปฺปวาโห
คโชริวา’ภาติ สุราธิปสฺส;

๗๒๗. สมฺผูลฺล ปุปฺผตฺถพกา’นปตฺตา
สตฺธตฺต รตฺตงฺกุรโมลิมาลา,
กนฺตาลตา’ลิงฺคิต ขนฺธเทหา
ติฏฺฐนฺติ ภูปาว ยหึ กุชินฺทา;

๗๒๘. สิทฺธงฺคนา รตฺตปทมฺพุชาลี
สมฺหินฺน หตฺถาภรณาลิ ยุตฺตา,
เกกีกลาปุปฺปล มาลมาลี
สิลาตลากณฺช นิภนฺติ ยตฺถ;

๗๒๙. มงฺคุร ปาฐีน สวงฺก สิงฺคุ
โรหิจฺจ มุณฺชา?มร ปาวุเสหิ,
กุลีรนกฺกาท’นิเมสเกหิ
นิกีฬิตํ ททฺทร รตฺตเปหิ;

๗๓๐. นิจฺจณฺหิ สํราว วิราจิตานํ
พลาก กาทมฺพ กทมฺพกานํ,
อาปานสาลา วิย สารสานํ
หํสาลินํ มงฺคล วาสภูตํ;

๗๓๑. นิรนฺตราโมท มุทาวเคหิ
สุผุลฺล โกกาส’รวินฺทเกหิ,
โสคนฺธิ’กินฺทีวร เกรเวหิ
กิณฺชกฺข ฉนฺนณฺณตเลหิ จิตฺตํ;

๗๓๒. สีตจฺฉ สาโตทก สมฺปปุณฺณ
สโรชินี ลงฺกต ภุมิภาโค,
โย’ยํ ปุเร ภาติ มนุญฺญรูโป
สมนฺตกูโฏ ส สมนฺตกูโฏ;

๗๓๓. ทลิต วิปินสณฺฑา ยตฺถ เสเล สมนฺตา
สมุปคต ชนานํ จิตฺตมาโมทยนฺติ,
มธุก วฏ กเรริ โพธิ ชมฺพีร ภลฺลิ
ขทิร’ภย กทมฺพา ผุลฺล เสลฺลู ปลาสา;

๗๓๔. ปณส’มต ปิลกฺขา กณฺหวณฺฏ’กฺข จิญฺจา
ลพุช พทริ นีปา ผนฺทนิ’นฺทีวราว
มกุล’สน ปิยาลา คทฺทภณฺฑ’ชฺชุนา จ
กมุก สลฺล ตินฺทุ’ทุมฺพรมฺพสฺส’กณฺณา;

๗๓๕. ปุนฺนาค จมฺปก ทุมุปฺปล ทาฑิมา จ
ขชฺชูริ ตาล คิริมลฺลิก’โสก ตาลา,
หินฺตาล นาค นิวฺลา ยุคปตฺต’ริฏฺฐ
เสตมฺพ เอรวตกาปิ จ เกตกา จ

๗๓๖. สมผุลฺลภณฺฑิ สุมน’ชฺชก ยูถิกา จ
วาสนฺติ จิตฺตก ชปา รวิมาลตี จ,
กุนฺทสฺส’มารก กุรณฺฑก พีชปูร
เสผาลิกา จ ติณสูล สมีรณา จ;

๗๓๗. โวจุ’จุชุ กีจก หลิทฺทิ วิฬงฺค พิมฺพิ
นีลี วจา’ติวิสาลาพุ จ นาควลฺลี,
วลฺลีห สารท’ปราชิตวารุ’สีรา
ผลาทิ เนก วนราชิ วิราชิโต โส;

๗๓๘. ติฏฺฐนฺติ เกจิ ตรโว สุรภึ กิรนฺตา
ตเตฺถว เกจิ ผลิตา มธุรปฺผลานิ,
อโนฺทลิตา ผลิตปลฺลวิตา ลตาโย
สนฺธารยํ วิฏป ชตฺตุสุ ภนฺติ เกจิ;

๗๓๙. สามนฺตเค ชนคเณ สตตํ ทุมินฺทา
สมฺปีณยนฺติ ทลิตา ผลิโน จ ยสฺมึ,
เต อวฺหยนฺติ วิย โลจน โคจเรหิ
วาเต’ริเตหิ ตรุณารุณ ปลฺลเวหิ;

๗๔๐. ตสฺมึ วเน วนสุรา นิชวสุนฺทรีหิ
รเมฺม สิลาตลทเห สิกตาตเล จ,
นจฺจนฺติ ตนฺติ ตุริยานิ จ วาทยนฺติ
คายนฺติ มาลภริโน สตตํ ปตีตา;

๗๔๑ สิทฺธา จ สิทฺธวนิตา หิ ตหึ ตหึ เต
ทิพฺพนฺติ ปุปฺผผล ปตฺตรสาหินฺทิ,
อจฺฉนฺติ ตตฺถ คิริปาทป รามเณเยฺย
โยเคหิ สงฺคต มนา พหิตาปสาปิ;

๗๔๒ ตสฺมึ วเน หริณ โรหิต ปุณฺฑรีก
โคกณฺณ สลฺล สส ชมฺพุก สูกรา จ,
สาขามิเค’ณิวค พพฺพุ รุรู กุรุงฺค
โคธา’ขุ ปมฺปก กปี ควยา จ’เนกา;

๗๔๓ เต วคฺค วคฺค จริโน หยมารกาที
นานา จตุปฺปทคณา มุทิตา วสนฺติ,
ปกฺขีปิ โกสิย กโปตก นีลคีว
ธงฺกา’ฎ ลาป ปรปุฎฺฐ มธุพฺพตาว;

๗๔๔ นิชฺชิวฺห ทินฺทิห จโกรก สาฬิกา จ
จกฺกวฺห กีร กุรรา กุลลา จ กงฺกา,
จิตฺรจฺฉทา มธุร กูชก เนกปกฺขี
สงฺคมฺม ยตฺถ นิวสนฺติ มนุญฺญรูปา;

๗๔๕ เตสํ วนนฺตมถ นาฎกมณฺฑลา’จ
คีตาลยํ วิย อโหสิ จ คายกานํ,
อาปานภุมิ สทิสํ มิคปกฺขิกานํ
นิจฺจุสฺสวํ รติกรํ นยนาภิรามํ;

๗๔๖ เอวํ วิโธ วิปินราชิ วิราชิเตหิ
กูเฎหิ เนกสุร สุนฺทริ มณฺฑิเตหิ,
อตฺยุจฺจ นีลสิขิคีว สมาน วโณฺณ
เอโส สมนฺตคิริ เม วสตี มุนินฺท;

๗๔๗ เอวํ ปตีต มนโส สุมนาภิธาโน
วตฺวาน นตฺวมสมํ คมโนปยุตฺตํ,
กาสาถ โสปิ มุนิ ตสฺส วจํ ปฎิจฺจ
สพฺภิกฺขุ นิกฺขมิ ชิโน คคนายนมฺหิ;

๗๔๘ นิเจฺจตนาปิ คิริปาทป อาทโยปิ
นาคา สุปณฺณ มิค ปกฺขิก เหตุกาปิ,
วิชฺชาธรามร’สุรา จตุราณนาปิ
สงฺคมฺม’กํสุ สุมนา มหมพฺภุตํ เต;

๗๔๙ มุนิเนฺท ปยเนฺต สมิทฺธํ ติโลกํ
คิรินฺทาภินนฺทา ทุมินฺทา ปพุทฺธา,
มิคินฺทา สุตุฎฺฐา ขคินฺทา สุฑฺฎฺฐา
ปวุโฎฺฐ มหิโนฺท ปณโฎฺฐ นิทาโฆ;

๗๕๐. คจฺฉเนฺต คคนายเนน สุคเต ภานุ’สิ สโนฺต ตทา
วาเรสุํ สูริยาตปญฺจ ชลทา สิญฺชิํสุ ภุมฺยา ชลํ,
มนฺทามนฺท สุคนฺธ มุทฺธ ปวโน ปาเปติ สิตํ สุขํ,
เทวาทิ ธช ฉตฺต จามรกรา ปูเชนฺติ มาเนนฺติ จ;

๗๕๑. สนฺนีร หินฺตาล’ค สินฺทิ ปูค
ตาลมฺพสาลาทิ มหีรุหิตฺทา,
ติฏฺฐนฺติ เต จามรหตฺถกา’ว
ปุเปฺผหิ ฉโนฺน คคนงฺคโนปิ;

๗๕๒. อเนน วิธินา ชคเทก นาโถ
ปวตฺตมาเนสุ มหามเหสุ,
ทิสญฺจ วิทิสํ ปริปูรยโนฺต
ชพฺพณฺณรํสีหิ อคา นคินฺทํ;

๗๕๓. ตสฺมึ สมนฺตนคมุทฺธนิ โลกนาโถ
ฉพฺพณฺณรํสิ นิกรํ ทิสิ ปตฺถรโนฺต,
ภิกฺขูหิ โส ปริวุโต ปรสาครนฺตํ
โอโลกยํ ฐิติมกาสิ ออโนมวโณฺณ;

๗๕๔. ลงฺกาวธู สุมนกูฏ กิรีฏ กูฏํ
สเชฺชสิ’นคฺฆ ชน ราช มณี มหโนฺต,
อิจฺฉตฺถทํ สิวทมปฺปฏิมํ ติโลเก
ตํ’ทานิ โภ ภชถ เสวถ สพฺพกาลํ;

๗๕๕. ตาสุํ ตทา สุรวรา สุรสุนฺทรีหิ
ลงฺกาย เสลสิขเรสุ มหาสมชฺชํ,
วชฺชิํสุ เภริ วิกตี สยเมว สพฺพา
ภสฺสิํสุ ทิพฺพกุสุมาภรณา นภมฺหา;

๗๕๖. ลงฺกมฺพรํ นิขิลมาสิ จ ฉตฺตฉตฺตํ
นานา วิราค ธช เกตุ สมากุลญฺจ,
นานาสุคนฺธ กุสุมาทิ ทิสนฺตราลํ,
นานคฺฆิกาวลิ วิราชิต มนฺตฬิกฺขํ;

๗๕๗. ตสฺมึ ทิเน’สิ รตนํ มณิโตรเณหิ
ทีปาลิ ปุณฺณฆฏปนฺตีหิ ทสฺสนียํ,
สมฺพุทฺธ เทหปริโตคต ฉปฺปภาหิ
รตฺตํ นภาวนิ จราจร สพฺพทพฺพํ;

๗๕๘. มาลาวตํส สมกา คิรโย สมนฺตา
หุตฺวา นมนฺติ จ ภมนฺติ สเจตนา’ว,
สเพฺพปิ ตตฺถ ตรโวจ ลตาทโย จ
นจฺจนฺติ ทิพฺพนฏกา วิย โอนตคฺคา;

๗๕๙. เอวํ ตทา มหต วิมฺหย ปาฏิเหเร
พุทฺธานุภาว ชนิเต อิธ วตฺตมาเน,
ตตฺวาน ธีรจรณํ สมโน สุธาสี
เอวํ วที ปรม ปีติมโน อุทโคฺค;

๗๖๐. เย เต มุทุ โกมล รตฺตปาทา
สุรตฺต ผุลฺลมฺพุรุโหปมานา,
วฏฺฏานุปุพฺพายต องฺคุลิกา
สุตมฺพตุงฺคคฺค นขาวลีกา;

๗๖๑. สุวณฺณกุมฺมุ’นฺนต ปาทปิฏฺฐิ
นิคุฬฺห โคปฺผายต ปณฺหิภาคา
สมจฺฉมายํ สกลํ ปติฏฺฐิตา
น ลิมฺปเต สุจฺฉวิตา รชาทิ;

๗๖๒. สมฺมตฺต หโตฺถสภ หํส สีห
สมาน ลีลาย ยหึ ปยาติ,
นินฺนุนฺนตา เภริตลา’ว ภุมิ
โหตาถ ปุปฺผาทิ สุมณฺฑิตา จ;

๗๖๓. อุเปนฺติ มคฺคา สยเมว ขาณุ
สกณฺฏมูลา กฐลา จ สเพฺพ,
คมฺภีร นีราปค ปงฺกทุคฺคา
หิตฺวา สภาวํ รมณียเมนฺติ;

๗๖๔. วชนฺติ ภุมึ คิรโย ปุรตฺถ
ปสาริเต ปาทวเร ชินสฺส,
นิพฺพาติ อคฺคี นรโกทเรปิ
คณฺหนฺติ ปาเท ปทุมาทโย จ;

๗๖๕. อิทณฺหิ เต ปาทตเล ยตีส
สนาภิ เนมิ ฆฏิกาวลีหิ,
สุสณฺฐิตํ จา’รสหสฺสวนฺตํ
สนฺทิสฺสเต จกฺกวรํ มหนฺตํ;

๗๖๖. ตเมว จกฺกํ ปริวารยิตฺวา
สิริวจฺฉ โสวตฺถิ’วตํสกา จ,
ปาสาท ภทฺราสน ปุณฺณปาติ
สิตาตปตฺตาสิ มยูรหตฺถา;

๗๖๗. นีลาทิเภทา กมลุปฺปลา จ
สเมรุ สตฺตทฺทิ มหาสมุทฺทา,
สตฺตาปคา สตฺต มหาสรา จ
หิมาลโย จกฺกวาฬทฺทิโก จ;

๗๖๘. นนฺทกฺกตารา จ ฉเทวโลกา
ปิตามหาวาส มนุสฺสโลกํ,
สุวณฺณ นาวา สิวิกา จ สงฺขํ
เกลาสเสลํ ธชโตรณา จ;

๗๖๙. จินฺตามณฺณฺหีส สวจฺฉ เธนู
มีนทฺวยํ จกฺกวตฺติ สเสโน,
สีห’สฺส มาตงฺค วิยคฺฆราชา
หํโสสโภ กิมฺปุริโส มยูโร;

๗๗๐. โกญฺจา จ เอราวณ หตฺถิราชา
สจกฺกวากา มกราทโย จ,
นานา มหามงฺคล ลกฺขณา เต
วิโรจมานา วิลสนฺติ นิจฺจํ;

๗๗๑. ชาตกฺขเณ ยสฺส มหิํ ปเภชฺช
วิสาล สตฺตุทฺทย ปงฺกชานิ,
ปฏิคฺคเหสุํ จรณานิ ยานิ
เต ตานิมานจฺฉริยานิ โลเก;

๗๗๒. ฌานฺทาปนตฺถายุ’ปนีตกาเล
ปิตูหิ เต เทวล ตาปสินฺทํ,
ปาทานิ คนฺตฺวาน ชฏาสุ ตสฺส
อาสุํ ตเว’ตงฺฆิยุคํ อโห โภ;

๗๗๓. สุโทฺธทนวฺหสฺส นราธิปสฺส
สโนฺตส โตเยหิ ปปูริตสฺส,
สิโร วิสุทฺธมฺพุ รุหากรสฺส
สโรรุ หาสุํ จรณานิ ตุยฺหํ;

๗๗๔. เย จงฺกเม จงฺกมณาวสาเน
โอนมฺม เมรูทย ปพฺพนิณฺทา,
ปฏิคฺคเหสุํ จรณานิ ยานิ
เต ตานิมา’นจฺฉริยานิ โลเก;

๗๗๕. ยํ วนฺทมาโน ติทิวาธิโป โส
ยสฺสานุภาเวน คตายุโกปิ,
สกิยฐาเน’สินปฺปุนาปิ เต’วํ
ปาทมฺพุชํ ธีร!มหานุภาวํ;

๗๗๖. เทหีนมโคฺคปิ นิสากราริ
มานุนฺนโต โส สยิตสฺส ตุยฺหํ,
ปาทสฺส อนฺตมฺปิ น สกฺขิ ทฏฺฐุํ
อเจฺฉร รูปํ อิทมงฺฆิกญฺชํ;

๗๗๗. คงฺคาย คงฺคาปติ สนฺนิธาเน
ตีเร ตทา นมฺมท ชิมฺหคสฺส,
ปาทสฺส ลญฺฉํ อกรี มุนินฺท
มยฺหํ’ปิ โหตุ กรุณา ตเวสา;

๗๗๘. อาราธิโต สจฺจก ตาปเสน
อกา ตุวํ สจฺจก พทฺธเสเล,
ปาทสฺส ลญฺฉํ ชคโต หิตาย
มยฺหมฺปิ โหตุ ตมนุคฺคหเนฺต;

๗๗๙. สุตฺวาน นาโถ คิรเมตมสฺส
ปสฺสํ มหาภุติ’มนาคเตสุ,
โลกสฺส โลเกหิ มหีย มาโน
อกาสิ วาเมน ปเทน ลญฺฉํ;

๗๘๐. สโมฺพธิโต อฏฺฐม สารทสฺมิํ
เวสาขมาเส มุณิ ปุณฺณมายํ,
ปาทสฺส’ภิญฺญาณมกา’ปรเณฺห
สเทวเก สสฺสมเณ มเหเนฺต;

๗๘๑. ปตงกฺคิกา สิตฺถก มตฺถกมฺหิ
ยถงฺกิตา ขตฺติย มุทฺทิกาย,
อาเสว’เมวํ ชินปาทลญฺฉํ
สมนฺตกูฏมฺหิ นมสฺสนียํ;

๗๘๒. อกาลเมโฆ จ ตโต ปวสฺสิ
วสฺสิํสุ นานารตนานิ ขมฺหา,
ตถา ปริโต กุสุมมฺพรานิ
สุวณฺณจุณฺณานิ ชิเนกวณฺณา;

๗๘๓. ตโต’ปคนฺตฺวา สุคเตภคามี
ตสฺมิํ นิตเมฺพ คิริคพฺภรายํ,
ทิวาวิหาราย นิสีทิ ยตฺถ
สุปากฏํ ตํ ภควาคุหา’ติ;

๗๘๔. ตโตรหนฺตา สุคโตรสา เต
คนฺธาทินา สาธุ มเหตฺว สเพฺพ,
วนฺทิตฺว กตฺวาน ปทกฺขิณนฺตํ
ตหํ ตหํ’กํสุ ทิวาวิหารํ;

๗๘๕. ปตงฺคนาโย วิฏปีธวาน
มาลมฺพ สาขาปุถุลํ’สปเสฺส,
สุผุลฺล นมญฺชูกร มญฺชรีหิ
นมสฺสมานา’ว สโทนตคฺคา;

๗๘๖ ติฏฺฐนฺติ รุกฺขา นฏกา'ว ตตฺถ
สุผุลฺล สาขากร'มฺกฺขิปิตฺวา,
นมสฺสมานา วิย โอนตคฺคา
วตฺตนฺติ มานจฺฉริยานิ นิจฺจํ;

๗๘๗ ตเถว อุจฺจาวจ ปพฺพตา จ
นมสฺสมานา วิย ปาทลญฺฉํ,
ติฏฺฐนฺติ นินฺนคฺค สิขา สมนฺตา
อิทมฺปิ นิจฺจพภุตเมว ตตฺถ;

๗๘๘ ตสฺมึ นเค ปาทวรงฺกิตสฺมึ
ขลมณฺฑโลกาส ปเทสมเตฺต,
สโมสรเนฺต พหุเก ชเนปิ
โหเตว โอกาสม,โห ปทงฺกํ;

๗๘๙ สโมสริตฺวาน มเหตฺว สเตฺต
นิกฺขนฺตมเตฺต ชลทา สเมจฺจ,
โสเธนฺติ มาล'มฺพุวเหหิ สาธุ
อิทมฺปิ นิจฺจพฺภุตเมว ตตฺถ;

๗๙๐ ปาเทน ผุฏฺฐสฺส สิลาตลสฺส
เอตาทิสานจฺฉริยานิ โหนฺติ,
โลเกกนาถสฺส อนาสวสฺส
มหพฺภุตํ โกนุ กถํ ภเณยฺย;

๗๙๑ ทิวาวิหารํ ภควา สสโงฺฆ
กตฺวาน ตสฺมึ ปุน กิญฺจิกาลํ,
มหียมาเนสุ สเทวเกสุ
ตโต คโต โรหณมมฺพรมฺหา;

๗๙๒ ตสฺมึ สสโงฺฆ มุนิ ทีฆวาปิยํ
ถูปสฺส ฐาเน ปรมาย ภุมิยา,
ครุํ กโรโนฺต ปุน ตํ มหีตลํ
นิโรธภาเวน นิสีทิ สตฺรโช;

๗๙๓ ตโต'นุราธํ ภควา นภมฺหา
คนฺตฺวาน โพธิฏฺฐิตภุมิยา จ,
ฐาเน มหามงฺคลเจติยสฺส
ตเถว อกฺขนฺตินหิตสฺส ฐาเน;

๗๙๔ นิสีทิ ปตฺวาน นิราธปีตึ
สสาวโก เปกฺขม'นาคตทฺธํ,
ปติฏฺฐิตา เม ปุน โพธิธาตุ
กโรนฺติ โลเก'ติ ชนสฺส วุทฺธึ;

๗๙๕. ฉฏฐาย ตุโฏฐ ภควา นิโรธา
คโต สิลาถูปวรสฺส ฐานํ,
ฐิโต ตหึ ธมฺมมฤทฺทิสิตฺวา
คโต นภา เชตวนํ สุรมฺมํ;

๗๙๖. เอวํ โส ธมฺมราชา ชนหิตวิหิโต วีต โทสาริวโคฺค
ลงฺการามาย รเมฺม สุมนคิริสิเร'กาสิ ยํ ปาทลญฺฉํ
ตํ โว สคฺคา'ปวคฺคํ ททติ มุนิสมํ จิตฺต มเตฺต ปสเนฺน
ตสฺมา โภ!โภ! ปหฏฺฐา นมถ มหถ ตํ สาธุ สาธุปฺปสตฺถํ;

อิติ สมนฺตกูฏ วณฺณนา นิฏฺฐิตาฯ

คฺรนฺถ สมาปฺติยฯ

๑. อนนฺตรา สมตฺตายํ สุมณทฺทิสุ วณฺณนา,
ตเถว สาธู สงกปฺปา ขิปฺปํ ปโปฺปนฺตุ ปาณินํ;

๒. โย ยาจิโต'รญฺญวาสี คุณาธาร สุธีมตา,
ราหุลเตฺถรนาเมน วิสุทฺเธน มหีตเล;

๓. ภุวโนทรมฺหิ ปญฺญาโต รวีวมฺพร มณฺฑเล,
อรญฺญรตนานนฺท มหาเถโร มหาคณี;

๔. ชีวิตํ วิย โย สตฺถุสาสนสฺส มหากวี,
สาโร สุปฺปฏิปตฺตีสุ สตฺถสาคร ปารโค;

๕. ตสฺส สิโสฺส'สิ โย วิปฺปคาม วํเสก เกตุโก
ญาตาคโม'รญฺญวาสี สีลาทิ คุณภูสโณ;

๖. โย'กา สีหลภาสาย สีหลํ สทฺทลกฺขณํ,
เตน เวเทหเถเรน กตายมฺปิยสีลินา;

สิทฺธิรตฺถุฯ